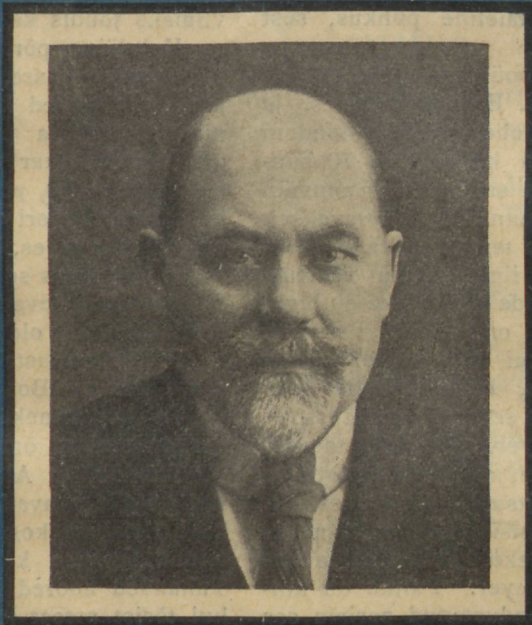

Aloortoe

„Kristuse ja koguduse eest”

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
 Laekahoidja: B. Espenberg — Tallinna, Imanta tn. 5
 Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284
 „Noorte Elu” — toimet. aadr: Tallinna, Villardi tn. 7—1
 „ — — — talituse „ — — — Villardi tn. 7—1
 „ — — — kirjad „ — — — Postkastnr. 284.

„NOORTE ELU”

maksab aastas:

lihtpaberil postiga . 1,30 krooni, postita . 1,20 krooni.
 heal „ . 2,00 „ . 1,90 „
 Välismaale lihtpaberil 1,80 „ heal paberil 2,50 „

Üks C. E. esivõitlejaist koju läinud.

Neljapäeval, 28. märtsil suri Boskombe'i diakonisside asutises tuntud pastor ja kirjanik dr. F. B. Meyer. (Samas suri jaanuaris ta abikaasa). Veel neli päeva elanud, ja dr. Meyer oleks saanud 82-aastaseks. Oma nooruses on ta Moody ja Sankeyga ühes töötanud. Ju vara tunti ta suurt andekust. 1892. aastast oli ta õpetajaks Londoni Kristuse-kirikus, olles kuulsa dr. Newman Hall'i järeletulija. Alles aastal 1921 läks ta puhkusele. Ometi ei olnud see veel täieline puhkus, sest dr. Meyer töötas väsimata.

F. B. Meyer oli noorsooühingu truu sõber. 1899. aastal oli ta Inglise C. E.-liidu esimees, ja neljal korral nähti teda esimehena suure Londoni C. E.-liidus. Liidujuhatajana külastas ta 70 suuremat C. E.-ühingut, kus ta sai sooja vastuvõtu osaliseks. Ta kõnede haripunktiks oli tavaliselt palve, lasta Jeesusel mõjutada tervet elu ta avaldustega. F. B. Meyeri sulest ilmus palju väärtuslikku, eriti mõistis ta kasutada piiblikke elulugusid. Paljud ta raamatuist on tõlkes ilmunud. Keegi olevat kord öelnud, kui ta peaks nimetama oma lemmikirjanikku, seda, kelle töid ta loeb heameelele, tundes sealjuures seesmist kosutust, — siis oleks see dr. F. B. Meyer. Ei olnud ta vaid äratuskõneleja ja kirjanik, ei, eestkätt mõistis ta hinnata õiget piiblikku pühitsust. Kõik, kes võtsid osa üleilmlikust konverentsist Londonis, mäletavad meeeldi pühitsuskoosolekuid kristallpalee saalis, milliseid juhatas F. B. Meyer. Paljud on kinnitanud, et need tunnid moodustanud parima osa

konverentsist. Dr. Meyer oli küll tervislikult nii nõrk, et pidi rääkides toolile toetuma, ometi oli see, mis ta ütles, nii värske ja elav, ammutatud kirjatundmise ja rikka elukogemuse allikaist. Oli rõõm teda kuulata.

Dr. F. B. Meyer on korduvalt Euroopa mandrit, muu seas Blankenburgi konverentse, külastanud. Veel raugana reisis ta Indiasse, Austraaliasse, käis mitmed korrad Ameerika usklikke teenimas. — Ent viimaks jõudis ka talle möödapääsematu surm.

Kojuläinu põrm paigutati ülestõusmise pühal Kristuse-kirikusse, kus ta oli olnud kaua õpetajaks. Tuhanded käisid seal teda vaatamas ja panid talle lilli ja pärgi. Matmisest võtsid osa ka dr. Meyeri tütar ja tütre tütar. Noorsooühinguid esindas Inglise peasekretär past. Knight Chaplin, kes oli dr. Meyeri sõber. Kõnes toonitati: dr. Meyeriga lahkus mees, kel oli suur valgus Jumala sõnas, ja kes tunnistas sest võitva jõuga. Ta oli rõõmus, tugenese alati evangeeliumile. Ta päikeseküllane, armastusrikas olek avaldas kõigile sügavat mõju.

Pärast matustalitust maeti dr. Meyer oma abikaasa kõrvale Boskombe'i.

Ta kojuminekut tunnevad terves ilmas need, kes on saanud õnnistusi ta kirjatöist.

Tundub, et Alpid, Andid ja Himalaaja kuuluvad kõigile rahvaile, samuti kuulub F. B. Meyer kogu Kristuse kogudusele, ja vähesed on nii palju teinud Jeesuse koguduse ühendamiseks kui tema. Tuhanded noored ja vanad usklikud hindasid teda kui tõsisest meest ja Kristuse truud sulast.

Lugege Piiblit!

„Kes on kaotanud Jumala, võib Teda jälle leida Selles raamatus.“

Luuletaja H. Heine.

Briti ja Väljamaa Piibliselts

varustab kõiki piiblitega!

Rataskaevu tänav nr. 4, Tallinna.

Külastage depood:

Veenduge ses igaveses tões:

„Kiri ei või vales jääda.“ Joh. 10:35.

Kohane jaanipäeval ja juunuaipäihadel lewitamiseks on brošüür

„Kui surnud kõnelewad”

D. H. Matjoni sülest. Hind 10 senti. Suuremal arvul %/o. Tellige ja lewitage.

Sellega teete jumalariigi tööd

Ilmus trükiti äratusjulistine brošüür:

Muretuse rahu.

Urho Muroma äratuskõne, mis trükitunagi lugebes mõjub äratavalt neile, kes magavad muretuse rahus. Ilus värvi-line kaanepilt kunstnik F. Kaselt. Tellige, lewitage ja lugege seda oma tuttavate piiris ja paktuge mõõrale.

Hind 10 senti. Kes üle 50 efs. tellib, saab 7 senti.

Tellida B. Sint, Villardi 7—1, Tallinna.

Maailm

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 6

Üheksas aastakäik

1929

Julgustus.

Oi, küll kuuleme pilget ja naeru,
siiski ei pikenda, kiirusta sammu —
edaši astume! . . .
Küll loobitaks' teele meil kive ja kände,
kuid argusel maad ei maksa küll anda —
Jeesus meid julgustab!
hirmsasti ulub ja wilistab maru,
heidab me peale siin prahti ja puru —
Jeesus meid puhastab!
Las saatan meid mõirates ähwardab, hirmutab,
las arwab, et minemast takistab, wiiwitab
koju meid ruttamast.
Jeesus meil rammu ja tugewust annab,
kitsastest kohtadest läbi meid kannab
põhjatu armuga.
Wiimaks eesmärgile kindlasti saame,
waewa eest rõõmu ja õnnistust näeme
wõitluste lõppedes.

Ad. K.

Jsa armus on hea.

Koidu tõusul Jsa film mind walwas,
Tõusew päike silitas mul pead;
Elu nähtawalt mul õnne tõotas —
Lootsin endal saada kõike head.
Jsa armus hea on hingata,
Kui sind oma süles armsalt hoiab ta!
Päewa ajal, armsal päikse paistel,
kui linnud rõõmsalt metsas laulawad.
Mu eluraja õieti ta seadis —
Mu peale tema filmad armsalt waatawad.
Kõik päewakuumust eemale must saadab —
Jsa armus hea on hingata!
Õhtu jõudes, waiksel õrnal ajal,
Tunnen õieti ta armukätt:
Näen, kuis mind on hoidnud õigel rajal,
Kuis ta mulle jootnud eluwett.
Õhtu jõudes rõõmsalt laulan ma —
Jsa armus hea on hingata.

Ad. K.

Õnimesed pääsufesed.

Nad saabuvad pikalt teekonnalt tulles kaugelt lõunamaalt iga aasta külastama põhjamaad. Rewade tulles on nad siin ja rõõmsal sädinal nad jutustavad meile lõunamaa ilust: sügawsinisest taemast, taema poole kerkmatest majesteetlikkudest mägedest, orgudes kaswawatest roosidest ja wiljakatst apelsini-aedadest; jutustavad soojadest tuultest, mis kannawad laiali aroome uimastawaid ja kuumawast päikesest ning sügawsinisest mereweest.

Nad toowad terwitust kaugelt maadelt . . .

Kui nad tulewad, siis on kewad.

Ühelt ilusamalt maalt, kus paistab igawese armastuse päike, mis kunagi ei loojene, kus walitseb ääretu ilu ja rõõm õndsate kodumaalt, läkitati terwitust meile ühe wähema planeedi elanikkudele, inimesile, kes olid wiletsuses ja ootasid paremat põlwe, olid wangid ja igatsewad wabadust, eksisid öis ja ootasid walgust. Ja neid terwitust tuli tooma Igawese Jumala Poeg. Tõi sõnumeid Isa armastawalt südamest kadunud lastele. Teda saatsid inglite koorid ja kõlas laul taewalik. Siis oli talw ja polnud soojust, oli õõ ja polnud walgust. Aga kõlas laul imelise muusikana ja läks walgeks õõ. Seda kuulsid karjased. Wõtsid wastu estimeist terwitust ja läksid ning kuulutasid teistele.

Risti löi aga maailm sõnumitooja, tappis elukuninga. Kolgatal juri ta waludes, kuid wõitis kuradi ja lunastas maailma.

Kuid ei jäänud surma sisse, waid tõusis üles Jumala Poeg. Ta saatis terwitust oma hirmunud tallekestele, eraldi Peetrusele, kes oli siemiselts haletsemiswäärtes seijukorras. Õnnistegija ei unustanud teda — salgajat Peetrust.

See sõnum oli auline: „Isand on üles tõusnud ja elab!“ Tulena slättitas ta masendunud meeli.

Tuli sõnumitooja Jumala Poja lahikumishetk.

Ülesanded olid täidetud. Wiimaselt weel kogub ta jüngreid Õlimäele ja annab neile läkituskäsu: Minge kõige maailma! . . . Siis õnnistades neid lahkus ta tagasi Isa juurde, kus walitseb igawene kewad.

Õnimesed pääsukestena lähewad jüngrid maailma wiima kalleid sõnumeid ülestõusnud Isandalt, — rahuterwitust kurbadele südamele, isegi waenlastele.

Seal on eesrinna Peetrus ja Paulus. Eraldi wiimasel on wõimsad tiivad, mis nobedalt löikawad õhku ja kannawad kaugemale linnadesse ja küladesse. Sõnum lunastusest wõidab südameid. Sünnib elu ja ärkamine. Inimesed õpiwad üles waatama taewase kodumaa poole — nad teawad, et Isa armastaw süda lahti neile Jeesuse läbi. Tuli kewad ja puhusid soojad ärkamistuuled.

Ja kui puhusid karedad tagakiusamistuuled, siis kandsid need lähemale igatsetud kodumaale reisirajad.

Weel tänagi läkitab taewane kuningas wälja sõnumitoojaid kaugesse paganamaadesse selle kallil rahuterwitusega, läkitab terwitust sullegi kurb süda, kelle hinges walitsemas talw ja õudset pime õõ. Ja terwituse sifu on: „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes Temasse usub, ei pea hukkuma, waid et igawene elu temal peab olema“. Joh. 3:16.

„Ja tema on tulnud ja rahul kuulutanud teile, kes teie kaugel olite ja neile, kes ligi lähedal olid; sest tema läbi wõime meie mõlemad ühes waimus ligi minna Isa juurde.“ Gew. 2:17—18.

Õnnistatud sõnum! Wõta see wastu ja waata, su rahutu, Jumala wastu waenuline süda leiab rahuga ja hinges sünnib kewad.

Sina aga päästetud hing, mine ia kuuluta seda sõnumit kõigile — wii edasi taewased terwitused. Jutusta möödumatust kewadest siin kaduwas muutlikus ajas. P. S.

Barraba lepitusõpetus.

Dr. G. J. Scofield.

Barrabas oli surma mõistetud. Ei keegi ole kunagi wõtnud küsimuse allagi tema karistuse seadusepärast. Ta oli seaduse rikkuja, rõõwel, roimar. Nüüd oli seadus, mille wastu eksinud, ta peale lastud oma raske käe. Ta lamas seotuna, surma mõistetuna. Ta ei oodanud enam ülekuulamist, waid surma. Eesseisew julm ristisurm oli ainus wõimalus ta waatepiiril. Ta teab, mida see sisaldab: pikki tunde täis kirjeldamatut piina, käed ja jalad suurte naeltega läbi löödud, kõikide liikmete wenides lahti kehast, iga ainuke weniw närw märiseb kannatusest, põletaw, kustutamata janu piinab, ja ümber seisab pilkaw rahwahulk. Terwe ta elu waatepilt süubub sellesse. Küsimus on waid: millal?

Sellegi küsimuse wastus läheneb. Wangihoidjad seawad korda kolm risti. Ta teab väga hästi, kus paiknewad need kolm kaljuauku seal ülal Pealae asemel. Wist on üks neist ristidest waratud temale? See mõte tahab teda lämmatada ja ta tunneb raud-

set pigistust südames. Siis saab ta selguse: ta liilakse risti järgneval hommikul. Raks teist kurjategijat saawad surra ühes temaga, kuid tema suurima kurjategijana omab wäljapaistwama paiga keskmisel ristil.

Õõ saabub. Kuid see on rahutu õõ. Wanglaski tuntakse, et midagi õudset on tulemas. Segaste hüüete, kaewete, raskete sammude kaja kostab läbi pakside müüride.

Barrabas imeteleb, mis seal wõiks olla. Wõib-olla uus märs, samajugune kui see, mida tema hull rumal püüdis korda saata majesteetliku seaduse wastu. Kuid õõ möödub ja waimaks walgeneb hommik; walgeneb ta waimne päew.

Ja nüüd kuuleb ta samme, wõti kriukjub lukus, wangikongi uks awaneb; kuid just seal, kus wõtab kokku oma terwe jõu, et jaksaks wastu wõtta oodetud raske sõnumi, kuuleb ta need rõõmsad sõnad: „Sina oled waba, Barrabas! Teine wõtab sinu

paiga. Üks teine sureb kahe kurjategija mahelisel ristil.“

Kui Parrabas pääses vabadusse, järevasse päikesepaistesse, woolasid rahvahulgad juba Pealae aseme poole. Ja siis, kui mitte enne, pidi ta hinges sündima igatus saada näha meest, kes oli mõistetud surma tema asemel. Võib kergesti kujutella, kuidas Parrabas jälgis edasiwoolawale rahwahulgale, et näha teda. Ta nägi mõib-olla surmaohwrit wast alles siis, kui wafara hoobid, mis löi naelad ristisse — Parraba ristisse — olid wakinud ja rist oli püstitatud. Meil on põhjust uskuda, et mõõras wastupanematu jõud (Joh. 12:32) wedas teda risti juurde ja et ta pingutas, et pääseda läbi käratsewa rahwahulga, kuni seisis seal ülal kingul, nähes Jeesust palgest palgeste.

Parrabas tundis teda kindlasti. See, kes oli mõistetud surma tema asemele, oli uus õpetaja Kallileast. Mees, kes kõneles, kui ei keegi teine. Mees kelle elu oli tingimata patuta. Adam tegi pattu, Jamuti Abraham, Mooses ja kõik prohwetidki, kuid see ei olnud seda teinud. Peale selle parandas ta pidalitõbi-seidki puudutades neid wõi õeldes waid sõna. Ühel päewal kui rahwahulk oli nälgas, jagas ta wiiest leiwast ja kahest kalast rooga wiietuhandedele mehele, peale selle naised ja lapsed. Parrabas oli mõib-olla nende ja muude selliste sündmuste tagajärjel tulnud weendumusele, et Jeesus oli Messias, Jumala Poeg. Kuid ta ei olnud weel tema õpilane, sest ta armastas jätkumalt pattu.

Olgu selle asjaga, kuidas tahes, mõime siiski kergesti märgata, et Parrabas wõis ilma mingisuguse teoloogilise koolitujeta seada kokku praktilise lepitusõpetuse.

I. Ta teadis, et on ülekohtune, kelle üle lebas

seaduse õigusepärane kohtuotsus. Luuka 23:25. Mõlemas juhtes oli Parrabas kogu inimkonna esin-daja. Room. 3:10—20, 23; Kaal. 3:10.

II. Parrabas teadis, et tema asemik ei olnud teinud sugugi pattu. Joh. 8:46; 1. Peetr. 2:22.

III. Ta teadis, et Jeesus tõepoolest suri tema asemikuna. Weata ja õige kands selle karistuse, mille käsk seadusepärast oli mõistnud talle, Parrabale. Kui tulewikus tuleks küsimus sellest, kas oli Kristuse surm asetäitew surm wõi ei, oleks ta ise omalt poolt küsimusele wasta-nud. 2. Kor. 5:21; Kaal. 3:13; 1. Peetr. 2:22—24; 3:18; Jef. 53:5—6.

IV. Ta teadis, et ta ei olnud ära teeninud omas elus sellist imelikku pööret, mille tõi see asetäitew kannatus. Temale oli see ainuüksi armutöö. Laul 69:19—20; Gew. 2:4—9; 2. Tim. 1:9; Tiit. 2:11; Room. 2:4—5.

V. Ta teadis, et Kristuse surm mõjus täielikult tema heaks. Temal endal polnud waja siis midagi juurde lisada. Just selle tõttu, et Kristus oli surnud, tema, Parrabas, elas. Pilatus pidi waid otsustama, kas pidi surema Kristus wõi Parrabas. Kui otsustati, et Kristus peab surema, wabas-tati Parrabas. Tema elu oli lõplikult päästetud samal hetkel, kui tema asemik ütles: „See on lõpetatud!“ ja hinge

hettis. Joh. 19:30; Gew. 1:7; Kol. 1:14; Room. 5:9—10; 1. Joh. 1:7; Kol. 1:20; Heebr. 10:10—14.

John Mc Neill, see juur Shoti jutlustaja, ütles fattuwalt: „Wennad, palun saada soowitada teile Parraba lepitusõpetust. See on auline õpetus jutlustamiseks ja lauluaineks ning selle warjul mõib surra. Kas tunned mõnda teist lepitusõpetust, mis täidab need nõudmised?“

Gestist. P. S.

KEVADÖÖ UNELM.

Läbi hakkja uduloori kuu kurbust kevadõhe kallutab. Täna jälle meel nii helluv mu, täna hardus hinge vallutab.

Mõnikord nii lähedane sa, mõnikord, kui ilmsi näha wõin Sinu soojasäralisi silmi, — ja mõnikord kõik, kõik sul õelda wõin.

Nähes sind mu okkiline tee muutub õilsaks lilleliseks aasaks. Ah, et ikka, ikka alati Sinu lähedal mind olla lastaks...

Läbi hakkja uduliniku õiseid tähti paistab salakesi. Näen waid soojailmelisi silmi su, kuulen sinu vaikseid kõnelusi.

Lydia Rand

Tallinna 19. IV. 29.

Andmine.

Keegi mõtleja mees sõnas kord. On kolmesuguseid andjaid: tulekivi, käsna ja meekärje sarnaseid.

Et saada midagi tulekivist, peab seda lööma ja siis saab waid kilde ja sädemeid. Et saada wett käsnast, peab seda pigistama, mida enam seda pigistada, seda enam wett saad. Kuna meekärjest woolab mesi.

Mõned inimesed on kitsid ja kõvad. Nemad ei anna midagi, kui aga kuidagi pääsewad andmise.

Teised on hea iseloomuga, nemad annavad nõud-

mise peale, mida enam neid pigistatakse, mida enam neilt nõutakse, seda enam nad annavad.

Viimastel on andmine rõõmuks. Nemad annavad, ilma et neilt palutaks. Ja nende kohta ütleb piibel: „Rõõmust andjat armastab Jumal.“

* * *

Jumal ei hooli suurest kogodusliikmete arvu kasvamisest, waid peab palju enam kõigest tõelisest liitumisest Temasse ja Tema salapärasesse ihusse Kristuses ja sinna ihusse wõib liita waid Püha Vaim.

Kui lipukandjad langewad.

Põrutaw teade.

Nelipühi wiimase püha hommikul, 21. mail ehmatas alliantskonverentsil koosviibivat usklikkonda põrutaw teade: wend J. Laar on surunud! Wäsimatu töomes ja ustaw sõjamees oli wiidud Jssanda rahusse siit mõdralt maalt.

Loomulikult, et see mõjus pikselöögina; jahmatus ja nutukahin läbis mitmetuhandelist rahwahulka. Kõik olid liigutatud. Nagu oleks must pilw üle ainukesel helgel päitepäistelise konverentsipäewa heitunud. Paljud ei tahtnud omi kõrwu uskuda. Ja ometi oli see tõsiasi.

Erui sõjamehe surm.

Wend J. Laar on küllalt wäljapaistew kuju Eesti usklikkonnas, nii wäärib ka küllaldaselt tähelepanu ta surm.

Selmisel päewal wõttis lahkuweel osa alliantskonverentsist, laulis nagu harilikult kaasa oma jõulise kuulsa passiga. Sama päewa lõunal wiibis alliantskomitee ja konverentsi tegelaste ühislõunal, kus muu seas waimustatult pooldas, et usklikkude ühisloor osa wõtaks Rootsi kuninga terwitamisest ja toonitas teise mõttena, kui tähtis on, kui wennad põlweudel töötawad.

Pärast lõunat wõttis osa C. E. liidu aastapeakoosolekust, kus waitsem oli, kui muidu, lõpul siiski omasel wiisil waimustades noori üles misjonitööle pimedais kodumaa kohtades. „Olge sissemurdjad!“ oli ta sõna.

Õhtul söömalaual koos istudes rääkisime weel mälestust Eesti konverentsist ja käesolewast nelipühi alliantskonverentsist.

„Hommiku kl. 5 tahan üles tõusta — pean walmistama kõnet homseks ette,“ ütles ta weel.

Hommikul wara nägingi teda ülal olewat rõõmsas meeoleolus. Pärast hommikusööki olime weel koos w. D. Lusmani toas. Rääkis, et mõned tartlased teda juba on palunud suwel tulla Tartu tingimusega, et laulaks neile „rahuriigilaulu“. See oli ju ta lemmiklaul. Igauks, kes wõttis osa 1928. a. nelipühil konverentsist, mäletab, millise waimustuseni tõstis konverentsi tühanded see omapärane laul ja millega saawutati konverentsi kulminatsioonipunkt. Rahuriigi mõte oli üks w. J. Laari haarawamaist mõttest. Ta elas õndjas rahuriigi lootuses.

Sel hommikul pidi ta konverentsil laulma laulu nr. 381 Tallekiitusest: „Talle pruut, miks oled annud...“ Seda laulu armastas ta wiimajal ajal laulda ja josis tõesti kõnele, mida kawatsetes pidada konverentsil: „Kristus kui koguduse peigmees.“ Loomulikult oleks saawutanud ta sellega jälle haripunkti kuid nüüd seadis Jumal teise haripunkti — ehmatuse ja kahjutunde haripunkti, mille löi teade wenna surmast.

Siis lahkus ta meie hulgast, et aiamajja minna weel palwes ette walmistada Jumala palge ees põlweudel oma teenistuseks.

Korraga kajas imelik sõnum järarikkas hommikuwaikuses: „Keegi oigab aiamajas“. Ja siis: „Wend Laar on aiamajas maas ja oigab.“ Need olid sõnumid ootamatud. Mõned meie maja inimesist olid läinud aeda jalutama ja seda kuulnud. Olime kõik just

minemas konverentsile, kuid nüüd ruttasime wälja aiamaja poole.

Imelik pilt awanes meie filmade ees. Põrandal lammas w. J. Laar surmawarjud näol, weel oiates ja korijedes, mis aga pea waitis. Minu arstist õde ja w. A. Silbos katsumad teha kunstliku hingamist — asjata. Umbes kümne minuti jooksul on tal kadunud wiimsed elumärgid. Ka teine arst, kes wahapeal kohale jõudnud, konstateerib surma.

Joh. Laari wiimane uni.

On waitne hommik. Ümber muldse maja on põlwitaw hulk, kes annab palwes üle kaasränduri hinge Jssanda kätte, et õelda kuningale — sündigu Sinu tahtmine! Kostawad unistawas hommiku õrnuses waid lahkuwa abikaasa waluhüüded ja sõprade nuuksumised. Ja siiski on nii õnnis rahu kõigjal.

Wäljas pingil on awatud piibel ja paber, millele tehtud kawatsetawaks kõneks märkmeid.

Konverentsi palwetund on möödumas — oodatakse kõnelejate hulgas ka w. J. Laari. Seal saabub aga teate tooja hoopis teistsuguse sõnumiga, mida konverentsi juht teatawaks teeb: wend on siit ära kutsutud kõrge- masse teenistusse, suuremasse konverentsi rääkima ja tunnistama Jssanda suurest halastusest ega saa seepärast oma kohut täita siin konverentsil. Ta ei saanud enam kõnelda ega laulda ise oma armast laulu. Nüüd tõneles aga keegi wägewam: Jumal kõneles wenna surma läbi wõimsalt, purustawalt. Rääkis sellest, kuidas eluküünal võib järsku kustuda, kuidas surmaingel võib saabuda ootamatult. Kõneles sellest,

kui tähtis on valmis olla iga hetk kohtama Jssandat. Ta tuleb kui waras öösel.

See oli waldawam kui ükski wenna kõne ta elu ajal . . .

Wend aga oli furnud Jumala juudluses — palwes, nagu Mooses mäel. Milline auline astumine üle kadurwa aja raja! Ja Jssand leidis teda tulles töötawat ja waltawat kui ustawat sulast.

Ta armjas tööpaigas.

Oma kodusest palwelast, aiamaajast, kantakse ta Sinise Kristi noorte laulukoori helidel sõpradest „Sinisesse Kristi“ — ta armjasse tööpaika. Siin on aastae-kaupa ta sõnad ja laul helijenud. Siin on istunud noored noorehingelise isa ümber piiblitundides. Mida kõik ei räägiks need ruumid wenda mälestades.

Kell 8 õhtul on puusärki panemine. Tõsiste nägudega ruttawad inimhulgad „Sinise Kristi“ poole ja täidawad wiimase wõimaluseni ruumid, kus lillede keskel puhkab lahkunud wend, ja suurem hulk weel õues.

Kõik on kui unenäos. Dns see tõde kõik? Dns ta ikka furnud?

Laulab koor ja wennad mitmest ringkonnast ütlewad wiimaseid lahkumissõnu. Siin on T. Peipman — Allika bapt. kog., Koeandt — New-Yorgi linnamissionist, J. Tombo — Haapsalu metod., W. Korjus — bapt. liidu, H. Kofamägi — alliantskomitee, R. Marley — Sinise Kristi poolt. Vihtja mehe süda on tulkunud kawalusetä kõigile ja seepärast on kõitide südamed murtud ta kirstu ümber. Mees, kes oli unistanud suurest ühisest Jumala kogudusest, nägi kadumas waheseinu sel õhtul ja wõis, ühinedes taewase esitijündinute kogudusega, tunda rõõmu sellest hetkest. Puusärk jäetakse „Sinise Kristi“ ja nii käib järgmisel päewil sadandeid inimesi teda waatamas: need on kaasametnikud ja -teenijad ja need, kellele ta kunagi kuulutanud jumalafõna. Nad tahawad teda weel näha ja põlwitada ta lähedal. Ehk ei ole kunagi see põrand ta eluajal nii palju pijaraid näinud, kui siis waikselt alla langes.

Wiimane teekond.

Neljapäewal, 23. mail, kl. 1/2 6 on ärasaatmine „Sinisest Kristist“ Wana Kaarli surmuaiale. Oli ette arwata rohket osawõttu, kuid pooltki seda rahwa merd. Ligi paar tundi warem hakkawad tulema warasemad inimesed ja tükk aega enne algust on saal täis kiilutud. Laululehed 800 ekf. on kui tiik wett kuumale kiwile.

Laulukoor laulab. Kõneleb esiteks w. B. Sink Joof. 23: 14: „Ja waata, ma lähen täna kõige maa-

ilma teed.“ Seda teed peab käima igaüks. Kuid kuhu wiib ta meid? Wõnda Jssanda juurde, teist hukatus-öösse. Laulab w. B. Pofiman ühe soolo ja kõneleb w. J. Sirotkin, 1. Tess. 4: 13—17, elawast lootusest, mis usklikudel olemas ka surma mõttes.

Siis wiiakse wälja puusärk ametiwendadest kantud, kes tulnud üles näitama oma wiimast armastust sõbrale ja kaaswõitlejale ning kelle keskele lahkunud wiia ewangeeliumivalguft.

Suure waewaga pääseb õuest wälja. Tänaawal üllatab meid pilt — Luise tänaawal Kaarli kirikuni on lihtsalt rahwameri. Kaarli kiriku ees ootawad samuti suured hulgad.

Waikselt liigub leinarong. Kes kantakse leinalooris C. E. lippu, mille teisel poolel sõnad „Roored Jeesusele“. Siis järgnewad pärjad, eesotsas C. E. embleem, siis „Sinise Kristi“ kilp elawast lilledest, alliantskomiteelt, seal tulewad mitmed kaasametnikkudelt raudteelastelt ja tehnikudelt, siis mitmed C. E. ühingud, jne. arwult 14, peale selle weel hulk lilli, mis matawad puusärgi.

Nagu mõnda suurt riigitegelast maetakse. Ja tööpoolest see on würst Jisraeli leeris, kes on langenud.

Kirikus helistatakse leinakelli.

Surmuaiale jõudes ootab seal ka wast ligi paartuhat inimest wärawate ees ja haudabel. Jällegi kannawad ametiwennad teda.

Matuskõne peab H. Kofamägi, wõrreldes lahkunut Paulusega ühes mõistes, et ta oli walmis:

1. Ewangeeliumi kuulutama. 2. Kannatama ewangeeliumi pärast. 3. Lahtuma siit. Kõne haaraw ja kujukas täis kewade meeleolu.

On haud finni aetud, tulewad lahkumissõnad pärgade ajetamisega. Eftimesena C. E. liidult ja Tall. S. K. C. E. ühingult, mida toimetawad P. Sink ja E. Rosenstrauch; „Siniselt Kristilt“ R. Marley; Alliantskomiteelt H. Kofamägi; Tallinna weojaoskonna ametnikkudelt ja teenijailt — J. Rask; Üle-eestimaalselt tehnikute seltsilt — J. Migols; Uue depoo tööliik — Kallau; Raudtee tehniliste jõudude kutseühingult — Ruuter.

Lahtumissõnnus ta kaasametnikkudelt ja ülemusilt wäljendub, kuidas lahkunud olnud kohusetruu, aidanud raskeid küsimusi lahendada hea nõuga, harguste ja surma puhul waatamas käinud ning aitamas läbi surmawärawate minna. Wabawendade komitee poolt ajetab pärja Uben, Marwa S. K. ja C. E. ühingult — A. Silbos, Haapsalu C. E. ühingult — M. Tohver, Paide C. E. ühingult — J. Sieberg, Tallinna metodisti koguduselt — J. Puska, siis pärg M. Moringult, ja Kuulmannilt. Weel ajetawad lilli hauale wangide poolt A. Pitkjaan,

Joh. Laari matuse rongikäik Kaarli tänaawal. Kes kantakse leinaloori mähitud C. E. lippu. Sellele järgneb C. E. pärg.

Wene osaduse ja C. E. ühingu poolt Benjamin, kus juures wene koor laulab wene keeli: „Hing, oh ära karda . . .“ Järgneb veel termitussõnu Tartu C. E.-lt ja õp. Treumanilt M. Wolmeri läbi, linnamisjonär Saarelt, Peeteli luteri koguduselt jne.

Neg kulub. Ohtu hämarus sammub argfekt kalmude wahel ja piilub läbi ristide. Ohtu waiksuses kajawad kõik need soowid ja helisewad kaugele kantult koorilaulud mõimsad.

Siis tuleb lõpp. Lõpp sõna lühida ütleb ja juhib palwesse w. P. Sink. Wiimast laulu laululehtedelt lauldes tõstab see hull oma parema käe üles tunnis- tuseks, et tahame kofku saada lahkunuga ülal, ja see- pärast tahame endisest ustayamalt mõibelda kital teel.

Wiimane koorilaul on „Kuninglik saal“. See on õigus. Mõitja hinge koht on kuningas juures, Tema filmade walguses. Sinna meiegi ruttame.

„See ei tundunud sugugi matuspäewana, waid nagu mõni pulmapäew,“ tähendasid mõned. Nii see oligi — triumfpäew. Rahwahulk, kes osa mõtsid saatmisest, oli umbes 5000—6000, kõigist kogudusist ja ringfondadest. Armastus lõifab armastust.

Jäägu meie aga ta mälestus kalliks ja waimus- tagu meidki sama ustayamalt oma päewatööd tegema wiinamäel.

Tühi afe.

Kaks korda selles sündmustikus mainiti paika: „Ja Taaweti afe oli tühi . . .“ Tühjaks on jäänud tõesti w. J. Laari koht paljudes organisatsioonides, eraldi seal, kus oli juhtival kohal. Ja kus ta seda ei olnud? Nagu sawolane Soomes ütleb: „Olen sündinud peameheks“, nii mõiks welda ka temast. Kus ta küll ametlikult ei olnudki juht, seal oli ta siiski waim- lifelt oma waimustawa julgeolekuga juhtija isik sageli. Ta ei olnud nurgas istuja, waid mõtles, tegutses ja waimustas. Seepärast on paljudes kohtades ta kao- tus juur. Eraldi meie C. E. liidus, kus oli abijuh- taja algusest peale ja Tall. S. R. C. E. ühingu, kui kauaaegne esimees ja wiimaks auesimees.

Siiski, Jumal mõtab küll oma sulajed, kuid ei lõpeta sellega oma tööd. Moosesele pidi Joojua leiduma. Dotame ka w. J. Laarile järeletulijat. „Jumala töö lähed edasi, tehtu inimesed, mis tahes,“ ütles ta sageli C. E. kriitilisemal momentidel, samuti ka alliantstöö suhtes. Seda töde on paljud tõeks leidnud. Et jät- taks meil wiletamail seda waimustust Issanda asjas!

Ja peasti — Jeesus jääb! Kui ka Moosese ja Elias kadusid, jäi T e m a ja T e m a ü k s i. Edasi waid!

P. Sink.

„Äkitselt ühes filmapilkumises“.

I. Kor. 15; 52.

Nelipühi alliantskonwerents oli algamas oma wiimast koosolekupäewa wiimasel pühäl 21. mail 1929. a. Wend R. Marley (sen.) pidas parajasti palwekoosoleku sissejuhatus, kui saali saabus sõnu- mitooja, kes ütles nende ridade kirjutajale:

„Wend Laar ei wõi kõnelema tulla!“

„Miks, kuidas?!“ tu- lewad ehmunud küsimu- sed kuuldawale.

„Kas ta pidi ametis- minema, on mõimatu enam tema asemel kõne- lejat saada!“

„Ei, asi on tõsine,“ ütles sõnumitooja, „ta on furnud!“

Nagu wälk selgest taewast tabas see sõnum mind. Ja pärast kui seda teadet rahwale edasi andsin — käis walus oigamine üle saali . . . Wend Laar ei saanud enam sõnadega jutlust welda, waid nüüd rääkis

Issand tema asemel. Kõne: „Jeesus oma kogu- duse peigmees,“ jäi sel aastal, 12. alliant- skonwerentsil pidamata!! Issand ei lasknud in- mesi seda welda! Ta rääkis ise! Rääkis nii wäge- wasti selle pidamata jäänud jutlusega, et iga osa- wõtja süda pidi sügawalt suurte küstimuste ette sea- tama.

Jumal on kirjutanud meile 12. alliantskonwe- rentsi ajalugu sarnasel wiisil, et see päew iganes Eestis alliantskõikumises ei unune. Ja ühtlasi ei unune ka kallid wend Laari mälestus meie keskest. Alliantskomitee mennad mäletawad armast wenda

Laari südamliku armas- tusega ja tema mälestus jaadab korda suuri asju edaspidises alliantstöös Eestis. See on meie kõi- kide kindel usk.

Milline on järgmine Tallinna alliantisne wen- dade komitee koosolek? Ei wõi sellele keegi veel wastust anda, aga üks on kindel, et Jeesus, kallid hinge peigmees, tahab nüüd meile lige- male tulla, kui kunagi enne!

Miks ei lasknud Issand meile rääkida konwe- rentsil seda teemi: „Jee- sus oma koguduse peig- mees?“ Miks? — Palju

on küstimusi, mis tõusewad. Üks on kindel: Issand tahtis wägewamini kui kunagi enne meile armja wenna kojumõtmise läbi welda: „Olge walmis, teie peigmees tuleb teile tunnil, kus teie ei mõtle! „Äkitselt ühes filma- pilkumises“ wõib Kristuse pruut siit maa pealt muu- detud olla, et pilwedesse tõmmatult wastu minna

Pärgadesse ja lilledesse uppunud Joh. Laari haud.

oma kallile Peigmehele. Olgem walmis, Issanda kogudus, nagu kofuläinud wend walmis oli.

Nu olgu Issandale, kes meile wend Laari elu ja surma läbi nii wägewasti on rääkinud. Tänu Issandale, et wõime wend Laarist öelda: „Ta wõitles kui würlt inglisa ja sai wõimust!“ Dsea 12: 5.

Tänu Issandale, et nüüd täide on läinud wenna kohta need sõnad, mis alliantskomitee poolt tema hauale lastud pärjale oli märgitud: „Su filmad

saamad kuningat tema ilus näha; nemad saamad wäga laia maad näha!“ Jef. 33: 17.

Puhka rahus, Issandas, kallis wend ja kaaswõitleja, J. Laar! Kristuse were seaduse all sina elasid, Kristuse were seaduse all läksid igawesse rahusse, Kristuse were seaduse pärast saame kord rõõmuga teine teisi terwitama.

Jah, äkitselt ühes filmapilkimises wõib kõik muutada. Amen.

S. Kokamägi.

Ta wiimne tekt.

Isatahes on kõigile hunitaw teada jeda kõnekawa, millega pidi ehitama w. J. Laar konwerentzil, kuid millise kõne Jumal ise üle wõttis oma pidada teisel wiisil. Doome ta siin juures: Taaw. I. 45.

Peigmees armastab, ehib, kaitseb, hoiab, hooldab ja wiib pulmarõõmule.

Jef. 16: 6	were sees maas
Gew. 5: 25	armastab
L. I. 45: 10	ehitab
Jef. 61: 10	
L. I. 17: 8	ta toidab ja hoiab, oleme kallid ta meelest.

Luuf. 22: 35	
L. I. 45: 3	ta käib sõbralikult ümber
Gew. 1: 13, 14	
L. I. 32: 8	ta juhatab
Matt. 16: 18	põrguwarawad
Joh. 6: 53	oma were
Matt. 25: 21	igawitus.

Sellest näeme harilikku L. kõne loffuseadmiswiisi. See pidi rajatud olema jumalafõnale. Mitte palju oma mõtteid, waid Sõna. Sõnaga wõitles ta. Runagi ei tarwitanud ta palju kõrwalnäiteid: waid enamasti ainult piibli omi. Seepärast olid ta kõned tained, asjalitid ja lihtjad — kõigile arusaadawad. Saagu meilegi Sõna suureks!

Mõningaid eluloolisi jooni J. Laarist.

Rindlasti tahaksid paljud teada ühte kui teist meie sõbra elukäigust. Pikemat kirjeldust ei luba küll meie ajakirja ruum, lühidalt siiski. Onneks leidus J. Laari kirjade ja dokumentide hulgas ka paber, kus ta kirjeldab ise oma elu. Seda on ta kirjutanud Eesti Kirjanduse Seltsi soovil, kes hinnates teda kui seltskonnategelast, tahtis ta elulugu teofesje: „Meie tähtsamaid seltskonnategelasi.“ Seda on ta kirjutanud juba 1924. a. ja kannab pealkirja:

Dmasti elust.

Doome selle siin mõningate parandustega.

„Olin 6-aastane, kui minu isa suri, kes oli Nikolai I ajal madruseks. Teenis 25 aastat, sai palju pekja tol ajal ja tihti ilma süüta. Pärast teenistust sai koha mõisa teomeheks Tallinnas Falki majas, nüüdne parun Tolli maja, kus praegune riigikontroll ja teedeministeerium asuwad.*) Mõisateo-meeste korteris, mis asub all keldris, olen mina sündinud 1872. a. 19. mail wana kalendri järele.

Pärast isa surma sai minu ema koha sakste juurde Tolli majas puukandjaks, kus ma juba 6-aastaselt aitasin puid kanda sakste kõõki. Ehitamine kool oli minul Diakonissi majas, kus haigemaja õed õpetajaks olid.**) Õpetus oli sakskäeline ja rohkem piiblitlugemises ja piiblitlugude õppimises. Seda kooli lõpetades pani ema mind Tallinna 3-klasstlise kihelkonnakooli, mis asus Suur-Tartu maanteel ja hüüti ka Nikolai kooliks. Õppekeeleks oli wene keel. Seda lõpetades 20. IX. 1884 astusin Raudtee Tehnikakooli Tallinnas. Selle lõpetasin 1. juulil 1889. aastal.

Raske oli õpiaeg selle poolest, et mind pandi

tööle kooli waheaegadel suwekuudel kooli inspektori poolt. Rudusin õlgmatte, kellele neid tehti ja mis otstarbeks, ei tea öelda, kuna teised õpilased puhkasid. Raske oli ka praktikatöö Raudtee Peatehaseis, kus esialgu pandi igale mustemale tööle ja anti 48 kop. päewas palka. Olles tugema jõuga pandi mind sepakotta pealelööjaks wagunirattakodarate keetmise juurde. See töö oli wäga raske — palaw, nõnda et särki ei wõinud seljas kanda, waid ainult tööpluusi, mis higist märjaks muutus. Õhtul pandi ta kuivama ja hommikul jälle selga higist kõwaks kuivanuna. Töö kestis 12 tundi.

Olles 4 kuud sepikojas pandi mind wagunijaoskonda lukkseppade hulka, kus töötasin 1 aasta; sealt edasi weduriparanduse jaoskonda, kus töötasin üle 2 aasta. Ehk küll tööhataja ja töölisted minu tööga rahul olid ja meistri käest nõudsid minule palka juurde, ei saanud ma seda, sest ei meister awalikult ütles: minu nägu ei meeldimat temale ja seepärast pidin nii edasi kannatama. Lõpupoole loeti mind küll lukksepaabiks ja tõsteti palka.

Ebaõigelt talitati praktikantidega sellepoolest, et neile kätte ei antud walitud ametit, mida olime tehnikakooli seaduse põhjal õigustatud saama. Minult teedeminister würlt Silkwil läbi, kellele meie palwekirjad saatsime, saime oma kohad 3 päewa jooksul kätte. Mind määrati Tallinna depoose 12. detf. 1892. aastal, kus ma 29 aastat olen teeninud weduril.

Aastal 1916 ülendati mind Tallinna linna aukodanikuks.

17. nov. 1918. a. Saksa okupatsioonil ajal waliti mind Uue depoo tööliste poolt selja taga weduriparanduse meistriks.**) Olin ise seekord rongiga

*) Selles on näha tööliste armastus ja lugupidamine ta wastu, mis tihti weel ilmus mitmel wiisil.

*) Sel ajal — nüüd on selles jassa kool. Asub Raarli tiritu wastas, Luise ja Endla tänawate wahel.

**) n. n. „leiwaroti kool“, dieti lasteaed.

Tartus. Tagasi tulles ja sellest kuulda saades ei tahtnud ma seda kohta vastu võtta, aga tööliste komitees tungima palve peale võtsin selle vastu ja töötasin 6 aastat ja 2 kuud okupatsiooni ja Cesti riigi loomisajast saadik. Sealt paigutati üle mind 1. veebr. 1924. a. Wana depoosse korrapidajaks.*)

Seltskondlik töö.

Wene revolutsiooni ajal 1905. aastal said esimest korda luba väljamaalt Wenemaale tulla ewangeeliumi kuulutama pastorid Rubanowitsch, Schrenk ja professor theol. E. Ströter. Tallinnas pidasid nad koosolekuid Olewiste kirikus, arstide klubis ja veel mujal kohtades. Nende ewangeeliumikuulutuse läbi äratas Jumal mind üles saades usklikuks.

Sel ajal alustati ka Tallinnas „Sinise Risti“ tööd. Töötati välja põhikiri, mida aga kuidagi wiisi Peterburis ei tahtnud kinnitada, kuni wiimaks see läbi wiidi kindral Weimari kaasabil, kellel suhted olid keisri õue-ringkonnaga.

Astusin seltsi liikmeks 1909. aastal. Selts oli esialgu sakste käes, aga et neil töötajaid vähe, läks see eeslaste kätte.

Mugul töötati Ewangeeliumimaja all keldris Liwalaita tänawal joodikute ja langenud naiste keskel neile ewangeeliumi kuulutades, mille läbi inimene üksteisest wõib wabaneda neist orjaahelaist, sest ma ise elasin seda läbi.

Et need koosolekud nende õnnetutega rohke rahwa osawõtuga ei meeldinud selle maja walitsejale, tõsteti S. Risti sealt välja. Et kohta kuhugile minna polnud, siis paluti Luisse tän. 11 ruume, mis baroness Arküll'i poolt ehitati alliantismajaks ja kus saksa õhtarlaste selts töötas. Enamlaste walitsuse ajal lahkus selts ära ja Sinise Risti kätte jäid ruumid liirile, ja praegugi töötab selts seal. Et joodikute tööle ei saanud enam minna, paluti luba wangide seas töötamiseks. Käisin nii Wene walitsuse ajal ka wangidele ewangeeliumi kuulutama. Cesti ajal wõttis aga kiriku misjoniselts selle tööd oma peale, nii ei ole luba seda tööd iseseiswalt S. R. liikmeil teha.

Samal ajal wõrsus pühapäewakooli tööst, mida keegi wend alustas, noorte ühing, mis enne koos käis pr. Krause koolimajas, pärast Luisse tänawal. Nastate jooksul sirgusid aga neist lastest noored in-

mesed, kes koondusid üleilmliku C. E. noorte ühingu se wend H. Medelmanni juhatusel, kus kaasa aitas ka w. K. L. Marley.

Pärast Medelmanni haigust waliti mind S. R. C. E. noorte ühingu esimeheks, kus ka praegu 6 aastat töötanud.*) Tööd olen teinud oma puhkeajal, kui weduriteenistusest olin waba. Rohkesti mõisin töötada Narwas, kus laulukoor asutati, mis töötas esialgu palwemajas ja Narwa Aleksandri kirikus. Sellest laulukoorist on Narwa Sinine Risti ja selles C. E. Noorte Ühing asutatud.

Nõnda samuti töötasin ka Tartus, Rakweres ja mujal Gestimaal wabal ajal. Olen ka Cesti C. E. liidu juhatusel liige.**)

Johann Laar.

Need on isiklikke märkmeid lahkunule elust. Sellest paistab ühte, kui wähe kirjeldab ta oma tegewust jumalariigi tööd alal, waid enam kirjeldab tööd aren-

gut puht pealtwaa-taja seisukohast. Milline ilus joon, milles ei domineeri oma isik, waid Jumala suur asi!

Nii on ta oma tööriikka elu kestel paljusid kohti kodumaal külastanud ja asutanud tööd wõi hoogu annud olemasolewale. Seda märkis ka alliantiskonverents jumelagajātu sõnades, kus pea iga saadik mäletas teda kui isalikku wenda ja tunti suurt kurwastust ta lahkumiseft.

Jakob 12 poja keskel.

Tallinna Sinise Risti C. E. Ühingu noormeeste toimkond 1921. a. Mõndagi isaliku õpetust on saanud noored wennad elufogenud isalikul wennaft Joh. Laarist.

Ra wäljaspool Cestit on ta C. E. liikumise läbi tuntud. Rõigist rajariikide konverentsidest wõttis ta osa Riitast alates ja Helsingiga lõpetades, igal pool äratades tähelepanu oma wõimsa passiga ja mehise otskohesusega. Kawatses tänawu suwel ka Meemelt, Leedumaal, sõita, et kwartetis kaasa laulda, õhutas teistigi selleks. Kuid surm tõmbas läbi kriipsu neist kawatsufist. Ra Rumeentasse Bukaresti sõit raudteelaste karskuskongressile, kuhu oli määratud Cesti esindajaks Raudteewalitsuse poolt, jäi selle tõttu ära.

Weel oli tal kawatus organiseerida foomlaste õhutusel ka Cestis kristlikku raudteelaste ühingu, töötamiseks raudteelaste keskel. Samuti pidi tegema jooma raudteelastega suwel ringreisi Soomes sealse tööga tutvunemiseks. Suwi täis reise ja konverentsse seisis ees. Isand on aga paremaks arwanud wiia teda suuremale konverentsile — lunastatute hulka. Seal ootab ta meid.

*) 1928. a. saadik auesimees.

**) Abijuhataja.

*) Selles ametis töötas surmani.

Wend J. Laar alliantismehena.

Meie wäikeste Eesti alliantisliikumine omas wend Laari isikust üht kallimat sammast Kristuse foguduse ülesehitamise töös. Nagu meie igaüks näeme, on praegusaegne ristifogudus jagunenud eri usuühinguisse ja fogudustesse. Wend J. Laar aga waatas sarnaseist wälispidijest lahutawasti rajaadadest üle ja nägi ainult üht Kristuse fogudust, kuhu Tema ihuliikmeina kuuluvad kõik usklikud, nimedest ja Seltsidest hoolimata. Kui wendade hulgas mõnikord neist asjust rääkimist oli, siis mõjus wend Laari sõna nägemata Issanda fogudusest kui rahu sõnum wõitluswäljal kõikide südameisse. Sarnaseid wendi wäime Eesti!

Üks kallim sõna temast jäi meile eriti wiimaseil päewadel wägewasti südameile. Kui alliantiskonverentsi pidamine näis ülepeaasmatuid raskusi sünnitawat, siis tõi w. J. Laar seki suhtes uut julgust wõitluswäljale. Tema sõna: „Z u m a l a t ö ö l ä h e b e d a s i!“ andis kõigile julgust. Ja tänu Issandale, meie ei pettunud ses suhtes: 12. alliantiskonverents oli erilise Jumala ligiolemisega õnnistatud. Ja nüüd tema äkiline lahkumine, eriti imelikul hetkel wajutas selle sõna mõju veel wägewamalt meie hinge.

Wend Laaril oli kindel usk alliantistöösse ka veel seki mõttes, et ta tundis just alliantistöö Eesti rahwale omase olevat. Meie rahwas armastab seda tööd, meie rahwas peab lugu sarnasest ühijest usklikude ettewõttest, need olid mõtted, mida ta kindlasti üal pidas ja mille edasi kandis. Seba kõite oli ta saanud oma Issandalt, kelle juur palwe tal kallis oli: „Et nemad kõik üks oleksid.“ Joh. 17: 21.

Tänu Issandale Jeesusele kõige tema armu eest. Amen.
H. Kofamägi.

Minu isiklike mälestusi mu lahkunud wend Laarist.

Jumal kutsus meid ühel ajal 1905. a. ja pea ühte ja neid samu töötægijaid tarwitas Jumal meie äratajaiks patiuunest, samuti ka kaswatajaiks. 1908. aastal, kui „Sinine Riis“ oma tööd algas, sain ta mina Jumala armuist sellesse töösse tõmmatud. Meie armas asutaja õde Sophie Maydell ei kutsunud kedagi isiklikult sellesse töösse, waid meie palusime, meie armsa Jeesuse nimel, nimepidi töötægijaid ja nii palusime ka wend J. Laari pärast. Kui meie kord jälle koos palwes olime ülewal Ewangeeliumimajas, kus all keldris meie tol ajal töötajime, hakkas palwete lõpu poole keegi tugewa passihäällega palwetama. See oli meie kallis lahkunud w. J. Laar. Issand oli meie palweld kuulnud ja teda meile kinninud. Sellest ajast oleme meie Issanda armu läbi wend Issandast õnnistatud tööd wõinud teha, kuni Issand meie wenna koju kutsus. Issand on ka selles armu annud, et meil üal sügawaid lahkmeeli ei ole olnud; kui ka waenlane on katjunud lahutada, siis on olnud Tema arm juurem ja meid ühes hoidnud Oma sees.

Peaa Issanda augs ütlema, et lahkunud wend oli truimaid seltsi juhatus ja nõufogu liikmeid, millisel kohal ta oli juba algusest peale. Tema ei puudunud üal, kui aga teenistus lubas. Ei ole tema üal püüdnud hoida kõrwale, waid on truult leisnud oma koha peal, kus Issand teda oli kutsunud ja millal üal sooviti, et ta pidi Issandat teenima sõnaga, siis oli ta alati walmis.

Nii on jäänud mul minu lahkunud wennaist kõige armsam mälestus ja sügaw lei n hinge, aga üks asi troostib, et meie lahutus ei ole pikk, waid et mina pea ka järgnen, et koos jälle Teda kummardada, kes meid oma kallil weregana on lunastanud ja oma lasteks teinud.

Wäike, armas wend, nüüd taewalikkum röömu ja rahu, kus siin olen sulle wahest ehk ka furwastust walmistanud. Kus sinu hääl Teda uue keelega kiita ja tänada, kes meid on lunastanud.

Sügawas röömus, et sa koju oled läinud, mälestab
R. Marley.

Raasametnikkude hinnang

Tallinna ieweoasakonna ülema abi hr. Raak, kui kõige sahem ülemus, iseloomustab teda järgmiselt:

J. Laar oli teguwõimne mees, energiline kõigis ja kohes-truu. Olen temaga seltsis olnud Eesti iseloomu algusest peale, kuna warem olin Narwas. Eesti sõja alul, kui olid rasked filmapilgud, soomusrongide organisatsioon, wendurite andmine ja meeste wäljajaamine, oli ta jõulu ja uuel aastal tööpäewad järgimööda ametis, hoolimata wäsimusest. Sel ajal oli ta meistriks luues depoo.

Eriline iseloomujoon temas oli ligimesarmastus ja õiglus. Ei wüdnud ta ühest rohkem lugu kui teisest, waid oli igaühe wastu otsekohene kawalujeta, ja ütles igal pool otsekohest tõtt, oli see üleml woi alam. Seepärast oli ta juures lugupidamisest kaasametnikkude ja tööliste seas.

Ja mitte ainult seda. Kui oli keegi raudtee ametnikkudest haige suremas — käis ta seda waatamas, troostimas ja juhatamas eluteel. Oli see mees, keda ifka tututi ja kes tuli, kui oli puusärkpanemise ja matustalituse pidamisi. Nii oli ta raudteelasele peaaegu pastoriks.

Temast on jäänud raudteelasele unustamatu mälestus.

Mälestusi isiklikult wennaist.

Tundmatu oli Narwas noorfootöö. 1912. aastal seati wend Laari sõidud, kes oli sel ajal wendurijuht Narwa ja Tallinna wahelisel liinil, nii, et ta sai olla iga nädal kaks korda Narwas. Wabad tunnid, mis puhkuseks olid määratud, tarwitas ta ewangeliseerimiseks kohalikust kiriku palwelas, kus sel ajal peale wanade inimeste käidid ka mõningad noored koosolekuil. Agaralt hakkas wend Laar neid koondama ja asutas wäikeste laulukoori, kus noortel oli wõimalus tegutseda. Jumal andis oma P. Wainu õnnistusi ja tuli ärkamine. Palju noori sai päästetud ja andsid endid Issanda töösse. Nähes Jumala tööd korraldas wend noorte kaswamiseks piiblitunnid, mida ta pidas Narwas wiibides ja sellega oma puhkeaja ohwerdas Issanda riigi saaks. Jumala armus tojus töö jõubfasti.

Ent tuli aeg, kus wend Laari sõidud mündeti Tartu-Tal-linna liinile, ja ta oma algatatud töö pidi jätma Issanda hoolde, kes ka seda edasi wiis. Siiski mõttis wend Laar aega, et waatama tulla tööd, milles Jumal teda oli tarwitanud, et edasi juhutada noori. Pärastpoole, kui teda depoo-meistriks waliti, oli tal wõimalus jälle tihemini oma endisele tööpõllule tulla noori waatama, keda ta südamest armastas.

Tuli sõda, kus Narwa neli kuud oli enamlaste kahuritule all. Igauhel kellel wähegi wõimalik, põgenes linnast, sest surm oli ligi alati. Aga wend Laar tuli ka siis oma lapsi waatama ja julgustama. Puhkes soetöö, mis laastawat tööd tegi, nii et weoautodega laipu ühishaudadesse weeti. Ei kohkunud aga isalik wend — tuli ka siis kinnitama ja troostima noori, käis waatamas neid, kes haiged, ja julgustas usalabama kõik Issa hoolde, kes ka meie juulsetarwad on ära lugenud.

Tema nõuandel asutati Narwas Sintse Risti selts C. E. ofakonnaga, mille edustamiseks ta palju on kaasa aidanud. Alati oli ta walmis tulema abiks mõne suurema koosoleku puhul. Narwas oli ta lugupeetud kõikide poolt, nii et kui saabus wenna surma sõnum, paljud pisaraid walašid. Witmati wiibis wend Laar Narwas 9. mail laulukoori 16. aastapäewal, ja ehk tal küll wähe aega oli, mõttis ta waewats tulla. Ei aimanud keegi, et wiimane kord Narwas oma isalikku wenda nägime, ei aimanud ta isegi, et nii pea Issand talle järele tuleb.

Neid ridu kirjutades wõin röömnuga tagasi waadata. Jumalal on igal ajal karsajaid, kes hooliad on olnud omas ametis — seda oli meile wend Laar. Unustamatuks jääb ta mulle, kandsis ta mindki tihti armutroonile. Wõlgnen palju talle ta isalikude õpetuste ja juhatusete eest isiklikus kui usuelus. Wend Laar oli tõsine alliantismees, ja seda waimu on omanudanud ka ta tööpõld.

Arm Issandalt sai mulle ofaks wiibida wenna lahkumise juures, hoida kinni ta kätt, kuni see jahkus ja põlwitada palwdes Issandat, kui ta hing ihust lahkus. Riig wara tututi sind ära, olid walmis veel töötama Issanda riigi ülesehitamiseks.

A. Silbos.

Laulud Johann Saari mälestusõhtul.

Neid lauldi ka ta matuspäeval 23. mail s. a.

Oh rõõmu, kui see ufutee on käidud Ja wiimast sammust astund oleme, Kui meie wiimne waenlane on löödud, Ja rõõralt maalt me koju läheme; Kui ufujalgu tolmust puhastame, Ja lõpnud on see wiimne kurwastus, Siis meie seda kõik seal näha saame, Mis usu läbi meid siin rõõmustas.

Oh rõõmu, kui saab taewas lahti tehtud, Ja Talle selgust näha saame seal! Siis näeme asju, mis ei ole nähtud, Ei tuntud ega kuulnud ilma peal. Ei meie hing seal enam walu tunne, Ei süda ilal enam kurwasta, Waid meie saame igawese õnne Seal taewa linnas tunda lõpmata.

Oh rõõm, kui tema meie wastu tuleb Ja ütleb: „Tulge, Ja õnnistud!“ Siis taewa rõõm meil südametes põleb, Ja saame riiki, mis meil' walmistud; Siis meie filmad teda näha saawad, Kes nuttes meie eest on kannatand, Seal paistawad ka tema walu haawad, Mis läbi ta meid patust lunastand.

* * *

Kui õnnis Päästja rinnal olla, Kes minu eest läks surema, Kui õnnis Tema juure tulla Ja rõõmsalt lauldes nutta ka! Kui õnnis ikka Teda näha Ja kõiges Tema tahtmist teha!

Kui õnnis Issandas on olla Ka siis, kui lõpeb reisitee, Kui õnnis ükskord taewa tulla, Kus pühapäew on alati! Kui õnnis, püha, aus ja ilus On paradüüsiwilus!

Kui õnnis ükskord illes tõusta On taewalikus nooruses! Kui õnnis selle ees seal seista, Kes meid on päästnud mere wäes! Kui õnnis, wäga õnnis elu On seal, kus lõpnud waew ja walu!

* * *

Jeruusaleem, ja püha taewalinn, Ma ootan waluga, Et ma kord sinu sisse jõuaksin, Mu süda rahuta. Kõik ilmamaad ma jätan Siis maha rõõmsasti Ja armutiivul tõttan Siit ära ülesse.

Ja filmapilgul tõusen ülesse Siis taewa poole ma Ja minust jääwad maha kaugele Maailm ja häda ka. Hing ülespoole nõuab Elia wankriga ja inglüwägi jõuab Ta wastu lauluga.

* * *

Kui end koguwad päästetud hulgad Õndsalt, puhtalt seal aujärje ees, Arwamata kui liiw mere rannal, Oh mis rõõm on seal austuse sees!

Koor: Arwamata kui liiw mere rannal! Lugemata nad paljuse poolt! Oh küll on ime rõõm näha seal neid hulkasid, Kes arwamata kui liiw mere rannal!

Ja kui siis teretawad kõik pühad Taewas ülewal õndsate seas, Kiustatusest nad igawest wabad, Oh mis rõõm on seal austuse sees.

Kui me elujõe kaldal seal käime, Kus on kenamad elupuud reas, Siis me töötatud maad ka seal näeme, Oh mis rõõm on seal austuse sees!

Ei puudu ühtegi head.

Dr. Douthwaill, Hiina sisemisjoni jutlustaja, jutustab oma elamusist järgmise loo.

Kui kord töötasin Wunchau linnas, 2 teise misjonäri perekonnaga, ei saanud meie hulgal ajal mingit lisa meie toidutagawarale. Raha oli lõppemas ja jõulud lähenesid. Hakkasime ootama abi Inglismaalt meie wiljaaidast.

Juba olid meie toidutagawarad peaaegu lõpul, meie aga troostisime endid: „Küll laew jõuab jõuluks kohale ja meie saame abi.“

Tuli jõululauapäew. Laew saabus, aga midagi, mitte midagi ei toonud ta meile. Teadsime, et enne kahte nädalat meie midagi ei wõi saada. Ustusime Issanda ette ja kandsime Temale oma häda; sest kui läksime wälja Hiina, teadsime, et meil tuleb loota ainult Tema peale, sest meile ei kindlustatud mingit palka.

Ja nüüd näete, kuidas Issand fulges allikad meie usu proowiks, ja oli kohe walmis awama uusi. Enne lõunat tuli keegi hiinlane ja tõi meile suure tüki loomaliha.

„Kas teie ei tahaks wastu wõtta seda kingitust? Teie olete mulle nii palju head teinud maksjuta,“ sõnas ta.

Waewalt olin selle kingituse wastu wõtnud ja südamest Jumalat tänanud, kui lähenes meie majale jälle keegi hiinlane, peen härrasmees. Ta lähenes ühes

teenriga, kes kandis kaht suurt korni. Nad astusid wastuwõturuumi, kuhu mind kutsuti. Kui alla tulim ja awasin kornid, leidstin neist 4 sinki, ja weel iga-sugust toidufraami, kõik toodi meile kingiks. Wõistagi, wõeti tänuliku südamega see wastu. Kohe pärast seda tuli weel keegi hiinlane ja tõi meile nuumatud fasaani, mõned kanapojad ja korni täie mune. Südamest tänasime toojat ja kõige esiteks Jumalat.

Uga weel ei olnud kingitused lõppenud. Enne õhtut tuli keegi eurooplane konsulaadist ja tõi meile suure kalkuni.

„Kuus kuud olen teda kaswatanud ja nuumanud teie jaoks, wõtke ta wastu.“

Mii pidas Jumal meie eest hoolt, kui tawalised allikad olid kinni.

Weel samal õhtul sain tolliametnikkudelt kirja. Nad kirjutasid, et mina olewat neid mitu korda maksjuta aidanud, seepärast olewat nemad isekeskis korjanduse toime pannud, minule mõne tööriista muretsemiseks. Et nad aga ei teadnud, mida kõige enam wajan, saatsid raha — 70 dollarit. Südamed olid meil nüüd kiitust ja tänu täis. Hädaajal on see kogemus kinnitanud meie usku ja usaldust Issandasse. Tema on ustaw.

Taaw. I. 34:11. Noored lõukoeradki on kehwad ja naljas, aga kes Jehoowat nõuawad, neile ei puudu ühtegi head.

XII alliantiskonverentsist.

Igawikumerre wajuwad aastad jälgides ükskeist hääleta sammul. Rühivad inimlapied oma eesmärkide poole, et ford naerujuil puhates nautida saawutisi. Rahulikult targu astub neid wäheleid teid fitfaiid, künflikke, et jõuda algtoju — Zumala rüppe. Et kutsuda effijaid pimeduses, saatis see Igawene Armastus oma Poja — ja see waludemees palus: „Et nemad kõi üks oleksid.“

Juba 12. alliantiskonverentsi wõifime koguda käesolewal warafawadel.

Raskusis, tumedusis tihti me kohtume, seisites waatame endale ja siis nähes waid kõlwatuft, ekimisi, taotame julguse — selleft hoidumiseft on waja alaliselt waadata Jeesuse, me jõu, elu peale. Konverentsi üldteem seepärast: „Waadake Jeesuse peale.“

Algas konverentsi esimesel pühal kell 1/25 p. l. w. H. Kofamäe soowides, et ei ükski noilt koftutulemiselt lahkus õnnistujata, seft ootamas neid ringkonnad, laiad tööpõllud.

Järgnefid üffiktute teemide käsitletud päewa üldteemist: „Tema ametid.“ Esimest „Jeesus kui prohwet.“ käsitas w. M. Priksast. Matt 21: 10, 11. Jeesuse ametid olid prohwet, preester, kuningas. Esimese ta astus ristimises, preestriks surmas ja kuningaks ülestõusmises.

Jeesus prohwetina oli kõneleja — Zumala armastawa südame selgitaja, saladuste ilmutaja, ka nägija, waht, kes teadustas hädaohu tulekut, ning tarjane. Prohwetiks saab waid Zumalast kutsutud, kes siis P. Waimu juhatusel all tegutsewad. Seepärast neid ei mõista lihalik inimene.

Teisest teemist „Jeesus kui preester“ rääkis w. H. Thiesjen, Heeb. 8: 1; 4: 14. See suur ülempreester, kes oma surma ja ülestõusmise läbi sellest sai, on end meie eest ohwerdanud ja süütu were lepitushinnaks walamud, et kustutada me patud. Müüd ta taewas meie eestkõrja (1. Joh. 2: 1) ning meie eeljooksjana ta sinna läks. Seft wõime meiega tema läbi minna taewasse farnanewaina oma aulisele ülempreestriks.

Kolmandast Jeesuse omaduseft — kuningast — kõneles w. J. Männamaa. Meie Unastaja on kuningas maa peal ja taewas. Matt. 28: 18. Paistab meie päewil, kui polets tal täielikku wõimu ilma, kus kurjus ülekaalus. See on tingitud selleft, et ei jummi Jeesus alluma oma wõimule. Siiski täieliku wõimuta saab tuhandeaastases rahuriigis (Jlm. 19: 11—16). Kuid walitjuse ta annab üle oma Jfale (1. Kor. 15: 27—28). Tähtis on aga, et ta kuningana, rahuwürstina elaks omade südameis (Rooma 5: 21).

Teine konverentsi päew algas 1/2 10 hommikul. Palwekoosolekul, mida juhatas w. P. Sint, panime tähele, mis olid esimese nelipähi eeltingimused. Jumal ei wõinud oma töotust jätta täitmata ja ka jüingrid, kes ühelmeel olid koos, palusid. On kurb, et meie ajal need allikad tahawad kuivaks jääda.

Päewa üldteem oli: „Tema wõimu piirkonnad.“ „Jeesus ilma täiuses“ — refereeris w. H. Kofamägi (Kol. 1: 15—17).

Ei juuda inimene mõista jälgida tegevust uniwermis. Raste aimata seepärast Jeesuse wõimupiirkonda. Tema, kes oli alguses, ilmutas end nägematus — inglite ilma, nähtawas — loodusel ja inimsoos. Jeesus, kes oli Zumala täiskuju, esines wanas seaduses Jehoowa inglina, loodusnähtusis wõime tunda teda, kuna aulisemalt ta end ilmutab inimhinge awalbusis.

R. Kaups kandis ette mõtteid teemil: „Jeesus pimedusriigi wallutaja (Genef. 4: 6—12). Jeesus, suurim wõitja, algas oma wõidukaifu astudes esmalt alla enda asukohtast kaugeimale planeebile — maaterale, sai halwemaks meeste seast, täis kannatus, teotusteed sõnawõitlikult surmani. Siis ta weel pimeduswägede ajutohta läks kuulutama nende wõimu lõppu. Siis algab ta wõidukaif ülespoole. Hauast tõusis, läks taewasse oma Jfa paremale käele.

Ka Zumala kogubuss niipalju wõib wõita, kui palju juudab

astuda alla. Neljasuguseft wangipõlwest Jeesus wabastas inimkonna. Esimeseks läks ta alla kuulutama armudõpetust surmale, kes surrub enne Kristust. Wabastanud ka inimsoo igasuguseft patuühelast, ka ihuhaiguste wõimtu ta wiinud wangi ning surmakartuse julasepõlwele kuulutama kadu. Jnimesile jaganud ta ka andeid, millega wõiwad nemadki wõidelda nende wägede wastu. Sarnaseks teinud ta inimese Zumalaga, waimumetid wälja jaganud, waimuandeid annud ja muudab pruudi — koguduse oma näo farnaseks.

Kolmandat teemi „Jeesus patuste seas“ käsitas w. A. Kuum (Marf. 2: 14—17). Seltskond, kelle juurde tuli kuningate kuningas, olid patused. Tema, kes wihtas pattu, kellest ei ühtegi süüd leitud, kutsus enda juurde patuleid, seft armastus, kaastundmus ja rõõm, mis täitis teda, nähes neid tulewat meeleparandamiselle. See sügaw armastus patuste wastu ta jurmagi wiis.

Pärast ettekannet kutsus üles kõneleja neid, kes tahawad tulla selle patuste armastaja juurde. Ja tänu Zumalale, tõusis mõnigi käsi tunnistusjeks, et soowib saada Tema sõbraks. Kell 5 koguti kokku äratuskoosolekuks. Kõneles w. Priksast toonitades, et tähtis on tegutseda jedamaid, kui Zumal käsib. Teine kõneleja w. K. Kuum wõrdles Jeesust esimese eluseemnega — niisuwaga.

Kolmas konverentsi päew algas — oli päitefeküllane. Kogusime kokku palwekoosolekule, mida juhatas w. R. Marley.

Siis tõffjena koosoleku alul astus üles w. H. Kofamägi ja ütles ette surmalaulu: „Las ma lähen.“ Rahwas laulis ja kõiki täitis tume eelaimudus — kes meie hulgast on lahkunud. Siis teadustati, et teise teemi üle kõneleja w. J. Vaar, kes wibi rääkima Jeesuseft kui peigmehest, on kütutud ära — nägema teda palgest palgeste. Ohmatushüite kajas läbi ruumi. Weel eile terwena ja rõõmjana oli ta meie keskel.

Päewateemi — Jeesus oma kodu-kogubuses, esimesest jaotuseft „Jeesus oma kogubuse pea“ rääkis w. A. Roeandt.

Ütsti Jeesus on oma kogubuse pea — kirikud waid werstapostid — teenäitajad tema juurde. On tähtis teada, mis mõtleb Jeesus, kui kogubuse pea liitmeist. Wõime jälgida Jlnut. raamatust, mida seal üeldakse seitsmele kogubusele. Seal Ceeweuse kogubuse tööd, tegusid, kannatusi teati ja ka seba, et wihtas ta ufuleksti, mida ka Zumal wihtas — kuid seal piindus armastus. Seepärast ei wõidud hinnata eelmisi omadusi. Smürna kogubuse wõit seifis selles, et oli ta waene eneses.

Järgnes teem: Jeesus oma kogubuse peigmees. Lahkunu wend ei wõinud rääkida meile sellest. Siiski luges w. H. Kofamägi tarkadest neitfideft, kes wotasid oma peigmeest.

Kolmo rääkis Jeesuseft kui kogubuse Jfandast (Kol. 3: 1—5). Kristuse wiimane soow oli — minge kuulutage ewangeliumi kõigile. Seda ta meile usaldas ja seepärast peab kogubuss teenima sõnaga, eluga, teenistuse ja tööga. Ka kannatama peame üsemiselt, teiste pärast. Kuid troostim see — tema meiega kannatab ühes. Minult siis, kui saame osta tema kannatusi, saame õsaliaks ka aust. Kui ford seifame kohtu-järje ees, kus hinnatakse me tööd, saame palga. Jagatakse kroone, walitjusi rahwaste, kohtumõistmisi inglite üle ja faaswalitsejad tohime olla tuhandeaastases rahuriigis. Seepärast, mida sügawamale siin, seba kõrgemale seal.

Seega olid lõppenuid konverentsi teemifõned.

Kell 4 kohtifime kuulata w. Roeandt kirjeldufi Palestiina tarjaje elust. Kõneleja oli rüetunud kohaliku tarjaje ülikonda. Lahkumiskoosolekul, kus ka anti ära terwitused, rääkis w. A. Sildos tafanduseft, mis pärib maa.

Seega oli lõppenuid konverents. Wõift mõnigi kannab wihtle igawikus, mille põhjused selle konverentsi tulemusel. Mõnigi küll wiift ilmub pestud weregaga puhtana ja õnsjana Zumala trooni ette ford, kes päästetud sel konverentsil.

B. Wolmer.

Noorte Elu käesolew number on meie lahkunud vend J. Laari mälestusnumber. Trükime seda 5000 eks. see on ligi pool rohkem. Saagu selle lewitamine meile s ü d a m e a s j a k s, nagu oli N. Elu edu ka lahkunu eüdameasi ja mure. Teeme seda tööd rõõmuga, nagu vend oli valmis kõiki

rõõmuga teenima. Kui kusagil puudus tuleb, tellige kohe talitusest juurde. Eraldi lewitage seda ka raudteelaste keskel. Aega on lewitamiseks küll, sest järgmine number ilmub alles suwe lõpupoole. 9. juunil korraldatakse vend Laari mälestusõhtuid — lewitage eraldi sel päeval.

Kohtu läbi rahusse.

1. Saam. 7.

Otto Stockmayeri järele J. Sarow.

See oli õudne hett, kui wilistlaste sõjawägi lähenes. Aga mida nad saawutasid oma pealetungimise? Ei midagi, kui seda, et Jumal ka peale tungis. Nad ei pea arwama, et neil korda läheb. „Ja Jumal hirmutas neid.“ Me oleme küllalt kaua olnud hirmunud ja seda õigusega. Mis pärast ei taha me endid altariile panna ja sinna lamama jääda? Seal on waimude kodumaa, ja inimene, kelle waim ei hinga Jumalale ega ole ajanud enese juured igawikku, on nagu suleke, mida tuul siia ja sinna puhub. Kindlus omandatakse põletamisohwri altaril. Kui me ei lama altaril, asub meil hirm südamesse. Meil on tegemist wõidetud waenlasega sest ajast, kui Issand on wõitnud meie südame, patu ja maailma.

„Jisraeli lapsed läksid wälja Mitspaist“ — kohtupaigast wilistlaste taga ajama ja löid nad maha. „Ja Saamuel wõttis kivi“ . . . ja ütles: „Siamaani on Jehoowa meid aidanud.“ Tähenab see: kas Ta edaspidi weel aitab, on alles küsimus? Ei, heebrealaste kirjas seisab: „Jeesus Kristus lama eile ja täna (kus wilistlased meie peale tungiwad) ja igawesti.“ Suur ülempreester, kes saab korda iga waenlasega, jääb samaks, kuni kõik wõitlus lõpeb siin maa peal ja kogudus on jõudnud ülewasele isamaale. Kui „Eben-Gezer“ tähendab: „Siamaani on Jehoowa meid aidanud,“ siis ei peitu selles küsimus: Kas Ta edaspidi aitab? Ei, Eben-Gezeris — „abikiwis“ — peitub julgustus kõigiks aegadeks. Eben-Gezer on Jumala ustawuse mälestusjammakas, kes jääb samaks, kui tulewad uued hädaohud — kiwits, mis näitab, et Jumal wõitluses, kus häda on tõusnud kõrgeima kraadini, on appi tulnud — meie waenlased ise tagasi löönud. Kes minewikku õieti mõistab ja loeb ta ajalugu Jumala walguses, ei kardab enam tulewiku pärast, et See, kes oli eile ustaw, jääb ustawaks ja saab kõigea korda.

Saamuel mõistis kohut Jisraeli üle, seepärast ei wõinud wilistlased enam üles tulla, ja ka linnad, mida nad olid ära wõtnud, sai tagasi Jisrael ja linnadega ühes ka nende maaalad. Igal linnal oli maaala, maa, mis kuulus talle — ja igal inimesel on oma elu, oma tööala — oma kiustatuste ülesannete ala. Seega, et meie süda saab Jumala kätte, fistakse üks ala teise järele waenlaselt — mitte ühinda wäliselu ala, waid ka sifemiste liikumiste, abielu ja perekonnaelu ala, seisukoht mehe ja naise wastu, alluwaite wastu, riigi wastu, maksumisus — lühidalt, kõik läheb tagasi Jumalale. Kui asi nõnda ei ole, kui mingisugune ala võib Talle ära andmata jääda, ei ole wõit püsim. Kui kõik ei lähe tagasi Jumala kätte, võib saawatatud wõidu suhtes jälle küsimuse üles seada. Sa, kas tungid läbi aulikkuse wõi langed tagasi patusse. Mitte üksi wilistlased ühes oma maaalaga ei sattunud Jisraeli walitsuse alla, waid ka eemoralased, kelledest siamaani juttugi pole olnud, tundsid hirmu, kui Jumal tuli appi oma rahwale. Kus läbilööw wõit aset leiab, on inimesed ettewaatlikud,

ja kui me saawatame läbilööwa wõidu mingil alal, tehakse ruumi wõiduks teisel alal. Seal minnakse forraga edasi, teatud patu ja kiustatuste alad lõpewad. Eemoralased on waiksed — ei liiguta endid enam.

Ja rahu oli Jisraeli ja Eemori rahwa wahel. Kohus wiib rahusse. Wiimse kohtuaja läbi maailma rahwaste üle, walmistab Jumal oma rahuriigi maa peale. Rahu võib tihti hädaohulikum olla kui sõda. Sõda hoiab rahwa walwamas; sõjaajal wõtab igaüks enese koku, toob oma ohwri; rahuajal sellewastu on ruumi igasuguseile naudingule. Seal seawad inimesed sisse oma elujärje koduselt ja mugawalt, igaüks omal wiisil. Rahuajal arwatakse ka magada wõiwat, jõuda unisesse olekusse, et Issand peab helistama tihti tormikelli sõja, haiguse ja igasuguste õnnetuste läbi. Seega, et rahu walitses Jisraeli rahwa ja wilistlaste wahel, ei olnud Saamuel sugugi waba oma ametist.

See on väga tähtis, et Saamueli kohtumõistmine ei lõppenud pärast aulist wõitu. Ta mõistis Jisraelile kohut kõige oma eluaja. Iga päew oli waja millegi üle kohut mõista, iga päew tahtis umbrohi üles tõusta ja juuri ajada; iga päew hakkas uus tolm finni; igal ajal leidus wendi ja õdesid, kes ei saanud korda üksteisega, kuna wõitluses ühise waenlasega isiklikud waenud olid unustatud. Nüüd kui rahu oli wilistlaste poolest, kerkisid üles uued raskused, majapidamises, naabrite wahel jne. Do, kui väga tarwis on, et me walwame, kui meid on puhastatud, et uesti tolm ei hakka meie külge Issanda teenistuses! Üsna ootamata võib arusaamatus üles tõusta. Ei walitse enam endine kannatus ja leplik meel, me ei seisa enam kõrgemal igapäewase elu asjust, ja üsna lihtsalt, et me ei ole jäänud kohtujärje alla. Kohtujärg on Jumala sõna; tema on kohtumõistja südame mõtete ja nõude üle. Leidub asju, mis on teadmatud inimesele, kes ei seisa jumal sõna, waid inimese sõna all. Iga päew peab kohut peetama, ja rahuajal ei maksa wõidupärgadel lehada. Rahuag Saalomoni walitsuse all pärast sõjaaega Daaweti walitsuse all oli väga hädaohulik. Siis oli palju au, aga Issand peab au meile väga ettewaatlikult mõõtma, kui seda tunda suudame. Me wõime teistele orienteerumiseks teenida, kui seisame ise kohtualluseina, kes ei oti head enese juures, waid käiwad Issanda palge ees. Igal päewal on oma waew ja laad. Igal uuel päewal peame seepärast uuel kombel sõna alla painutama, kohtumõistja sõna alla, mis saab selle läbi ühtlasi juhtiwaks täheks meile. Niipalju, kui laseme sõna endi üle kohut mõista, walgustab ta meie südameid, meie maju ja kõigi meie liikumisi. Sel teel saame me walguse lasteks, kuna me muidu lewitame lämmastawat õhku oma ümbruskonnas, et inimesed enam ei wõi hingata meie läheduses.

Nast-aastalt käis Saamuel Beetelis, Kirgalis ja Mitspas. Need olid pühad paigad. Beetelis oli Jumal ilmunud Jakobile, kui ta põgenes oma wenna

eest; Riigalis oli Egiptuse teotus ja häbi Jisraelilt ära võetud saanud. Seal olid nad endid Jumalale pühendanud ja see paik oli hea pind, kus rahvas oli läbi käinud ümberloikamise kohtust, enne kui Jumal võis ta vastu võtta oma rahvana ja kus raja tõmmati tema ja Egiptuse wahale. Jisrael võis käia ainult Jumalale pühendatud rahvana, kui Jumal käis juhina ta ees ja painutas hiiglalinnad ta jalgade alla. Beetel, Riigal, Mitspa olid keskpunktid, ja igal ühel neist oli oma eriline kuju ja iseloom. Suurlinnad ei sarnane üksteisele, igalüks walitseb oma juuharu ja rahwa waim.

Kohus hakkas ikka jälle uuesti otsast peale, nagu elumajas puhastamisega lugu on — Raamas päewpäewalt — Beetelis, Riigalis ja Mitspas aast-aastalt. Ta ei wäsinud kohtumõistmise tööst, ja see edasiwältaw kohtumõistmine tõi teda ennast Jumalale ligemale. Wõimatu on teiste üle kohut mõista Waimus ilma enese üle kohtumõistmata, eriti weel kui see sünnib minewiku asjade üle. Meie oma minewik saab palju mustemaks, kui leiame jeda uuesti teiste juures. Jumal keerab oma mõõga siis ümber ja laseb meid ära tunda teiste hirmuajamas eksitustis, kuhu me oleksime minna wõinud ja milleks oleksime saanud, kui Jumal ei oleks halastanud meie peale. Kes teab, kas üks wõi teine meist ei oleks läinud kaugemale eksitustis, kui see wõi too, kui Jumal poleks ehitanud müüri meie ümber. Jumal kingib meile wõimaluse, teiste pahimais eksitustis püha kohut enese üle mõista. Kui Jumal mõistab püha kohut meie üle, meie pea wajutab alla, näeme ainult weel, kuidas me teisi wõime teenida. Kel on olnud walusaimad elamused, ei tohi neid tuppe pista; Issand alandab meid, et õpiksime teisi armastama, neid kandma ja tenima, ja mitte ülalt alla, waid alt üles.

„Ja siis tuli Saamuel tagasi Raamasse.“ Hoolimata ringreisust, mida ta tegi, tuli rahwas igast äärest, et orienteeruda, et leida jälle õiget pinda, õiget teed läbi raskuste.

„Ja ta ehitas sinna altari Jehoowale.“ Kohtupaigad saawad kummardamiskohtadeks. Kus Jumal

põhjani tungib, saab ruumi kummardamiseks. Rohkus me murdume ja seeläbi saab ruumi pühitsusele, Jumala suuremale aulikkusele. Wabastus patust teeb meid wabaks Jumala teenistusele — me ei ehita siia ainult altari, waid paneme endid ohwrina sellele, magusaks haisuks Issale Jeesuse Kristuse läbi, kes elas wahekorras oma Issaga alati kummardamise waimus ja meie ruumi teeb kohtuks.

Me loeme Jef. 30: 18: „Jehoowa on kohtu Jumal; õndsad on kõik, kes Teda ootawad.“ Mida me leidnud oleme Jisraeli ajalooft 1. Saam. 7. p. järele, astub ikka uuesti pühakirjas meile vastu. See kordub kõitide elus, kelledega Jumal saab walmis, keda Ta wõtab enese kätte.

Meil on waja ainult lugeda Samaaria naise lugu (Joh. 4: 4—12). Eimene asi, mida Issand ta juures tegi, oli, et Ta tegi ruumi wõale, kohtule. Need, kellede üle kohut mõistetud, kes wabastatud minewikust, wõiwad Teda waimus ja tões kummardada, olgu see kus tahes. Nad teewad ruumi Jumalale ja saawad selle läbi wiljakaks Talle. Need, kellede üle ei ole kohut mõistetud, elawad omaelu, enesearmastuse ja omakasupüüdmise mudas, nad tiirlewad ringis enese ümber. Ühed naudiwad waimliselt, teised ihuliselt, ja nende elus pole midagi teiste kasuks. Waese, häbielust wangistatud Samaaria naise, kelle üle ei ole weel kohut mõistetud, muutis Issand ühe lõõgiga ümber, naisewangelistik. Waewalt oli ta üle kohut mõistetud Jakobi kaewu juures, siis wõis ta linna minna Jeesust tunnistama, kuigi seal kõik tundsid ta minewikku. Pärast jeda, kui Jeesus oli ta wabastanud ja oma Waimuga elustanud, oli ta tööle pühendatud, ja ta ajas inimesed jalule, et nad tulid Jeesuse juurde ja wõisid pärast welda: „Nüüd ei usu me enam sinu sõna pärast, waid me oleme ise Teda tundma õppinud.“ Jeesus wõib nad nüüd kinni wõtta, kindlasti enese külge siduda, nagu Ta enne naise oli kõitnud enese külge. Tagajärg on aga, et naabrite kodud ja wahekorrad, õht majade ümber muudetakse ümber isikliku kohtamise läbi elawa Õnnistegijaga.

„Celim“.

Ilmad lähewad ilusamaks, päike awaldab oma rõõmustawat, elustawat mõju, ja meie silmade ette tuleb jälle kord „Celim“ kõige oma wastutusrikaste ülesannetega, ja südamel liiguwad palwed: „Oh, et see aeg wõiks olla õnnistuseks lastele ja noortele nende arenemisaastais, et nad wõiksid kaasa wõtta jäädawaid mälestusi harmoonilisest kodusest elust, täis rõõmuse, ennast-salgawat teenistust, ja siheniist rahu Jumalaga . . .“

Meie südamel on olnud need juuremad lapsed, kes mitu aastat on truult käinud p. p. koolis, ja siis „kaswawad wälja“ sellest, enne kui nad oleksid annud endid Jumalale, ja ilma et kogudus oleks saanud neile koduseks kohaks. On ka neid, kes ärtamise wõi pööramise on läbi elanud, kuid lugematud on tuisatule ja maailma meelitused. Need on juuremad lapsed, kelle pärast töötegijad on tihti tunnud sügawat südamewalu.

Et vastu tulla sellele tarwidusele, ja weel püüda näidata Jumalale äraantud elu wäärtust, on korraldatud „Celim“ suurtele lastele 10-päewajel puhkeajal.

S u u r t e p o i s t e n ä d a l peetakse tänawu 12—22. juunini.

S u u r t e t ü t a r l a s t e n ä d a l 22. juunist—2. juulini. Dsawõtjad maksawad 4 kr. 10 päewa ülespidamise eest ja

toowad kaasa oma padja, teki, woodipesu, ja sööginõud. Soowijaid palume endid üles anda kohe.

Wähemaise p. p. l. lastele on korraldatud 5-nädaline juunitus 2. juulist—9. aug., kuid ainult piiratud arw lapsi, keda saadetakse Tallinna ja Tartu p. p. koolidest, saab ülespidamist odawa hinnaga eest.

Peale selle on wõimalik ka massu eest juwitada „Celim“is“.

Täishind lastele 10 kr. nädalas, ehk 37 kr. kuus. Nii kui waremgi aitawad lapsed majatõdes kaasa, nende ametid wahetuwad ja nõnda õpiwad nad ühte kui teist korraldust tegema. Rõõmiwad mängud wabas õhus, käsitöödunnid, jalutuskäigud, laulud, palwetunnid ja muud teewad jeda juwitust mitmeteliselts ja kaulikutis.

Ülewal korral on „Celim“is“ paar tuba, kus oleme vastu wõtnud täiskaswanuid. Nendele on ülalpidamishind 12 kr. nädalas, ühes korteriga (oma woodipesu). Kui ilmad on ilusad, siis on „Celim“i“ ümbruses palju kohti, kus wäsinud linnainimesed, isearanis ka jumalariigitöötegijad wõiwad leida waitust ja kohtust. Toit „Celim“is“ on lihtne ja rohke.

Lõpuks tahaksin weel welda usklikudele: Toetage „Celim“it oma eestpalwetega, et ta wõiks ikka rohkem saada õnnistuspaigaks! Tabea Korjus.

Soome . . . Soome...

(Eeli Jokise lahkumiseks.)

Üle siniste lainete sinna, kuhu veerevad kaljusele kaldale valgevahulised, rahutud Balti mere vood — libiseb uhke luigena suur reisijaaurik.

Lahkuvat laeva saadavad lakkamatu kisaga hõbetiivulised tormilinnud. Valevalt väljahtelevad nende läikivad tiivad päikeses, vabadena tiirlevad nad õhus, laskudes noolina laineisse . . .

Meri sulistab omi rahutuid laineid, lauldes oma lailavat igatsuslaulu, meri loksutab laineid ja laulab ikka . . .

Üles, alla tõusevad, vajuvad vood rahutud, väsimatud, üles ja alla, kui tunded, igatsused inimhingeksi.

Merele puistab päike sädelevat kulda . . . lõputu, ääretu kui oleks meri, ei mu pilgud suuda kühnida teisele poole kaldale, ei ma näe laineist kerkivat kaljulist Soome rannikut l . . .

Ainult pilgud saadavad kaugenevat laeva — igatsused valgete tormilindudena saadavad laeva, mis varssi kaugusse kaob, sinivoogude taha — Soome . . .

„Võta kaasa mu tervitused, ilusale tuhande-järve-maale . . . Võta kaasa mu tervitused Soome vendadele-õdedele, kaugeile kalleile“ . . .

Soome . . . Soome . . .

Ei mina näe su uhkeid metsi, ei mina või vadata su sügavvaiksete järvede siniseisse silmi . . .

Ei mina näe . . .

Pisar heleda pärlina veereb vette . . .

Soome künkad ja orud, Soome pärreldavad kased, teid tervitan . . . Soome, kauge ja tundmatu, Soome lähedane ja kallid, sind tervitab lah-

kuvate laevade linnast too, kelle igatsus hõbetiivulise linnuna saadab lahkuvat laeva . . .

Pisaraid kukub vette, veel ja veel . . . Enam ja enam kaugeneb valge laev, kadudes silmapiirilt . . .

Laiali sirutatud tiivul pöörduvad sadamasse tagasi väsinud tormilinnud, nagu mu igatsused väsinud asjatud . . . Kuula . . . Mis imelik viis kajab lainest? Kuula, millist kummalist laulu laulab päikese paistel sädelev meri . . .

„Kui Jehoova saadab tagasi Siioni vangid, siis oleme kui unistajad . . . Siis saab me suu naermist täis ja me keel täis hõiskamist“ . . .

Miks kurbuda lahkumisest, mis on vaid hetkeline? Miks leinata ja tunda valu seepärast, et ilusaimad hetked nii ruttu mööduvad? „Kui pilveke möödub“ me elu, kui kerge unelm ta kaob . . .

Siis aga ärkame kodumaa igavesti haljendaval rannikul, siis kogume igast ilmakaarest, ei kunagi enam pole vaja lahkuda, ei nutta igatsuspisaraid.

. . . „Nende pisarad Ta kuivatab, jah nende pisarad Ta kuivatab“ . . .

Rahulikuna virvendub sinimeri päikeses. Nii kui ennegi lendlevad ta kohal valged tormilinnud väljahtelevail tiivul . . .

„Rõõmustage, päike paistab igapäev“ . . .

Lained aga laulavad kaljulisest rannikust seal-pool lahte, nad laulavad Soome sinijärvedest ja pärreldavaist koskedest

„Ole tervitatud tuhande-järve-maa üle vahuste voogude — Soome.“

Tallinnas, 7. V. 19.

Lydia Rand.

Tabam jutlus.

Siin allpool jutustatud lugu on kujutatud näide sellest, kuidas töötati vanemal ajal ja kuulutati jumalajõna Põhja-Soomes ja selle tagajärgedest.

„Tõesti ja peaksid minema Jukkasjärvele, mis on juba hukkumas pattudes,“ ütles praost Laestadius Pekka Raattamaale.

„Mis sinna?“ küsis Pekka.

„Kuulutama jumalajõna,“ seletas praost.

„Ei oska kuulutada,“ tähendasin.

„Mina annan sulle jutluskaardi, mida loed seal.“

Sellele jõudsin vastata: „Ei oska lugeda kirja.“

Praost: „Mina teen tähestiku, millest õpid lugema.“

Nii maemasin nädalaid selle tehtud aabitja kallal ja hakkas see juba päris kenasti minema; palusin ka hoolega. Rannatust nõudis see nii õpetajalt kui 44-aastajelt õpilaselt, sest ega praosti tehtud aabitiski olnud väga eeskujulik. Nii kulus siiski aeg sügisest 1846. aasta lõpuni, enne kui lugemisoskuse poolest arvasin mõivat minna misjonireisi teostama. Reisiraha korjati Laestadiuse üleskutsetel usklike kude keskel 18 rikkis.

Juba ette arwati, et ega seal nii väga heameelega ei võeta vastu teda, sest Pekka loomus ja esinemisviis olid kare ja eemaletõukav. Tal puudus peenetundelikkust ja sõbralikkust, mis ta wennal Juhanil oli loomu poolest ja sellega suureks eduks. Ja lisaks „kaardi“ siis, mida jutlustaja pidi „rahutervitusena“ kuuljatele ette lugema, ei olnud sugugi segatud kiitmata ja müristatud sõnadega.

„Esmärgile jõudes“, jätkas Pekka oma mälestusi, „palusin ruumi ja saingi ühe. Inimesed olid juba äremil, sest kaarefuwanno „hullustus“ oli kuulunud kuulujutuna juba sinnagi. Mu loetud jutlus oli õige soolane sapiska.“

Weel on alal hoitud üks neist „kaartidest“, mida L. kõnesolewale reisule olid annud kaasa Pekkale. See on väga kujukas dokument sellest ajast. Lae-nime „lapimaa prohwetil õpilased“ nimelisest raamatust 81. lk. mõningaid lauseid sellest.

„Joomise, wiinamüümise ja maiste ründamiste pärast pole teil aega nutta; wandumised on teie hommiku- ja õhtupalwed, ja kui humal hakkab

pähe, siis hakkavad te filmid walama wihasemate madude pisaraid. —

Te armate endid olewat Luteri usus, kuid kas elate selle järele? Kellel on Luteri usk peas ja paganlik usk südames, sellel on pea taewas ja süda põrgus. —

Kui wiinaaur tõuseb pähe, siis saab paharett kuulda oma nime. See on talle auks, et inimesed kutsuvad teda tunnistajaks oma kõnelede; armatawasti on nad joonud mennastusliigud temaga, kuna nad kõikjal kannawad huultel tema nime. Jukkas järwel kuulub olewat ausaid mehi ja maailma tarku, kes on käinud „Wana Waari“ koolis 20, 30, 40, isegi 50 aastat ja õppinud jooma, wanduma, kiskuma, wiina müüma ja nülgima põhjapõtru püha-päewiti. Oja neab põrgu wiinapõletamise pärast, muist ähwardawad tappa neid, kes tahawad walitusse üles anda nende wiinamüüki. Ja nende kristlikkude kommete põhjal tahawad nad saada pappideks, kohtunikkudeks ja kubernerideks pime-dusriigis. —

Wõtke mõista, et wana Adam, saab wäga wiha-feks, kui ei lubata teda rahus magada. Kui mõni

tahab proowida tuiksoont, nii kohe hüppawad ta pojad jalule, näitawad hambaid ja kiskendawad: Ratsu et sa oma teed lähed, hull, ja lasse meie sü-dametunnistus olla rahus. Küll me tunneme rist-i-usu tõde paremini kui sina. — Mida te sellest mu-retsete, teie, kes olete oma hinged ära müünud kõr-gemale wiinakauplejale.“

„Jutlus mõjus koosolijatele nii, et kõik olid üp-riis maiksed.“ Ja edasi lausub Pekka Jukkas järwe reisult, „kuid nägudest oli näha, et asjad ei ole nüüd heas korras ja püüdsin pääseda wälja onnist. Mu wastu tõusis wihased nägusid ja wäljastrutatud ru-sikaid. Ruttasin, mis wõisin, et pääseda teele. Sead-fin põdra saani ette, sest halud hakkasid metsikult winguma ümber pea. —

Kuid see reis ei olnud siiski ilmaaegne, sest juba järgmisel aastal sain sõbraliku kutsu sinna tulla. Ja aastate kestel tuli sinna auline Issanda põllu-maa, kus hakkas kasvama igawikulilli ja kus mõni Issanda wiinamäe tööline on saanud karastada ma-jendatud hinge jumalajõna ääres. Ja palju on sealtki juba surunud õndsas rahus.“

Läkitustööle lahutatud.

Nagu ristikoguduse algpäewil Jumala Vaim läkitustööks paganate (eemalolijate) sekka lahu-tas Pauluse ja Parnaba, et valgust wiia pimedusse, nii teeb seda Püha Vaim veel tänapäew. Meie C. E.-laste pe-
rest on Issand juba mõnda wõt-nud läkitustööle, kes töötamas põldudel või ettevalmistusel wi-
bivad.

Kõige noorem ja viimane neist on õde Ester Sirotkin, kes söitis 30. aprillil Inglis-maale ettevalmistuseks Egip-tuse misjonile. Sündinud 1/XII 1908. a. Vanemad tuntud usk-likud, kelle südames põlenud aina armastus misjonitöö vastu ja see pärast lapsegi Jumalalt palunud misjonitööks. Üstav on Jumal ja palwete kuulja. Rõõm oli vanemal, kui tuli pöörmise-le tütar äratusnädala puhul 1927. a. sügisel. Veel kulus 1½ aastat kasvamis- ja juur-dumisaega, enne kui Issand la-hutas E. S. sellele ülesandele, milleks ta oli pühendatud.

Nii hästi Tallinna Sin. Risti C. E. ühingu kui muude ringide poolt korraldati lahkumisõhtuid õele, mis olid südamligid. Ühingu korraldatud

lahkumisõhtul avaldas isa oma südamlikku tänu ka ühingule mainides, kui suure tähtsusega olnud noorteühing tema lapse wõitmiseks Jumalale ja samuti kasvatamiseks. See rõõ-mustab, et noorte töö praegu-seski laadis pole olnud tühine.

„Meie pole väärt, et Issand on meie peale waadanud ja wõtnud meie keskelt ühe meie liikmeist oma suurele tööle, kui mõtleme, et oleme nii viletsad,“ ütleb ühingu esimees vend Pitkjaan ühingu aastapäewal sel puhul. Nii see on.

Jaama oli saatma kogunud hulk noori ühingust kui ka sõpru teistest ringkondadest. „Kas olen ristivõitleja . . .“ helidel lahkus rong jaamast viies õde S. uuele tundmata teele, mida valgustamas siiski Issanda pilv ja tulesammas. Issand tehku aga vahvaks ja kinnitagu meie kaasvõitlejat kõigis paigus, kuhu Jumal viib ja läkitab! Looda-me, et õde ka sealgi saab N. Elu meeles pidama kaastööga.

Ester Sirotkin,
tulewane liige Egiptuse misjo-
närde peres.

Meie eestpalved toetagu teda.

P. S.

Ära waata nähtawaile asjule, ära otfi midagi enefes ja ära otfi midagi enefele, looda üksnes kõik-rahuldawa Jumala armu peale. Ja fiiski tehti talle sageli etteheidet, et ta, kui ta pani ette Jumala nõudena kristliku elu ümbermuutumist, jutlustawat käsuseadust.

Kord hakkas talle vastu rääkima keegi küllaline, keda oli kutsutud pastoraalkonverentsile ta kõlawa nime pärast, kellele aga siisemifelt hästi ei maitfenud Stockmayeri sõnum. Ta ütles: „See on mulle wäljakannatamatu, kui mõtlen reformatsiooni parandusele, „waba armu“ kuulutusele, kuulda selliseid wäljawitte, mis jälle wiitwad meid „tegude“ alale.“

Setkeks wakis Stockmayer ja näis olemat tabatuna ja raskeis mõtteis. Oma suures südame-tunnistuse õrnuses näis ta weel kord proowimat awaldatud kaebust. Siis wastas ta rõõmsasti. „Wennad, olen ma teile kuulutanud midagi muud, peale armu?“ ütles ta särawail filmil.

Stockmayeri tunnistus armust on tekitanud üldse palju wastuwaidlusi. Siglased, kes sõidid vastu ta sõnumile, küsidid fiiski wiimaks endalt, kes waidleb vastu kas nende südame-tunnistus wõi nende tahtmine. Paljud ei mõistnud esmalt Stockmayerit ja kartsid, et ta ajab kahtlast „perfektsionismi“ (täielikkust). Kuidas ta aga püüdis arusaadawaks teha oma tunnistust, mis lähleb mõnikord küll piirent, aga — töötades aastate kaupa põhjalikult ta kir-

Otto Stockmayer.

Seesuse Kristuse tunnistaja ja järelkäija.

Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

jatõdde kallal, wõin ma tõendada, ei lähe wälja ta tuumosas apostolite õpetuse kogukujust, sellest tunnistab otsekohene sõna, mille ta on pannud oma raamatu „Räsk ja

patti“ alguse.

Wõib minna teooriais liig kaugele, wõib ka toonitada pühakirja tõdesid ühekülgfult wõi ajada neid terawaks, aga ei saa minna liiga kaugele Jeesuse järelkäimises ja piiritus Talle andumises, ei wõi peituda mingit ketserlust ega ekfipetust selles, et õpetatakse jääma Jeesusse.

Apostel Johannes kirjutab oma kirja esimeses peatükis, „et meie ei pea pattu tegema,“ seletab aga muu seas: „Kui meie ei ütle enestel pattu olemat, siis petame me iseendid ja tõde ei ole meis,“ millest näeme, et „pattu omada“ ja „pattu teha,“ peawad olema kaks isefugust asja. Kuigi küll wõimatu on neid lahutada ükskõhest täpsete piiridega, et tohiks see fiiski põhjust anda nende wahel salgami-sele. See maksab ka sügawaimate pühakirja tõdede kohta, et nad ei lasse end ära piirata ega määrata. Jumalik tõde peab ära elatama, teda ei wõi tilkeldada ega mõistesse mahutada. Maku igalks sellega peale, et ta õpib jääma Jeesusse ja elama osuduses Jumalaga, ja ta leiab olemat kinnitatud, mida me nähtawale toome eelolemas kirjatõdes, et ei ole seega weel hääbunud kõik patt ta elust ja et talle saab weel kallimaks wiies palwe „meie-isa palwest.“

KODUMAA TEATEID

Tartu ringi p. p.-koolitajate kursus peeti 8—12. aprillini, Metodisti koguduse ruumes. Iga õhtu wõttis osa 20—30 ppf. tegelast mitmeft usklik-ringkonnast. Meeleolu oli sõbralik, ja kõigil hea tahtmine õppimiseks. 2—3 loengut iga õhtu aratas hinges lastetõde tähtsuse tunnet, ja töötajad, kes seal üheskoos mõtteid wahetamad, ei wõinud muidu, kui loetada oma südames olla hoolfamad selles jumalikus ülesandes.

Esimehe loengu pidas N. Kuum küsimuste üle p. p.-koolis. Tundub, nagu oleks laste maailm meile weel mitmeti arusaamata, küsimusmärk, millest ei raatfi mõdda minna. Ettekanne pani meid mõtlema, kuidas õieti läheneda lapse hingele, ja siis juhtida tema mõtlemist, tahtmist ja tundmist.

Reisusekretär kõneles muu seas wäikeste lapse tähtsusest. Selle järele on tarwidus, seft pärast loengut ütles teegi p. p. k. tegelane: „Mina ka olen käega löönud wäikeste lapse kohta; näib mõistan, kui wäga wastuwõtlik on lapse südamele igalugune külmatud seeme, mis ühel päewal õjutab ka oma wilja. Tõesti, kelle pärast on lapsed, selle pärast on tulewit.“

Ühes oma etteandes näitas wend Blaesterer nii tabawalt, kuidas p. p.-koolitajad oma andekamais lastes wõiwad kaswatada uskfuse häwitawat umbrohtu, ja pärast kurta ja nutta kui just need, kellest kõige rohkem lootfid, on pööranud selja, et mitte enam tagasi tulla...

Õde E. Korjus püüdis näidata lapse hingeelu tema mitmeuguseis eluasfmetas, ning käsitas õpetuswise p. p.-koolis.

Sõppõhtul tuli wend Kaups oma referaadiga: „P. p. k. töewalgus- ja warjuküljed“, mis tujukf efile huwitawaid ning kasulikke läbirääkimisi. N. n. „kristianiseerimise“

esimene hädaoht, et lapsed kaswawad headeks ristituumesteks ilma uuestijündimifeta ei ole praegusel ajal meie kogudustele muret teinud, küll aga on teine hädaoht „wettimine“ jumalikudest asjadest juba tihti südamewalu sünnitanud, mitte ainult p. p.-koolitajale, kuid ta usklikule lastewanemaise. Kas peab siis seepärast eitama kõite kristlikku kaswatusi? Need, kes on tunnud usklikute wanemate juhtimat kätt oma elus õnnistuseks, ei wõi seda iial põoldada. Wettimisepõhjus ei peitu niiwõrt lapse tüdimuses kuulata, kui wärskuse puuduses kaswatatajais enestest, wõi Kristuse ilusama elueestuju tawumises wagadesse tõndesse ja alalifisje manifusisje, millel puudub jumalik, elustaw jõud.

Ettepanek muuta p. p.-kooli lastejumalateenistuseks ei leidnud wastukaja laste seas töötajate hinges, seft laste arusaamine ei ole üheugune. Diges kaswatusstõdes, nii hästi kodus kui p. p.-koolis ei tohiks fiiski puududa ewangelifeerimise wõi uskliku andumise moment, elusju ja sihi muutmifega.

Weel pandi südamele, et p. p.-kool on koguduse tööharu ja püüab koguduse ülesandeid laste seas edustada. Kui niisugune on ta täiesti õigustatud ja wajab koguduse moraalfet kui ka ainelist toetust.

Kurjuse lõpul, pühapäewal, oli korraldatud ühine juur lastekoosolek Saksa teatri ruumes. Rahwast oli määta, üldlaule saatis pafunatoor, ja igast p. p.-koolist kandfid lapsed ette salmituid ja koorilaulu. Presiidium platwormil koosnes esindajast igast usklik-ringkonnast. Suur lasteühiskoor laulis waimustufega. Mõned ehk nimetawad sarnast asja demonftratsiooniks, kuid sarnase koosoleku wäärtust ei wõi meie fiiski salata: lapsed tunnewad, et neid on palju, kes noorelt hakkawad õppima Jeesust, wanemaise, kes muudu wast ei käi koosolekuil,

selgub p. p.-fooli kõrge eesmärk . . . ja töötajatele wajuwad hinge põhimõtted, mis meid usklikke ühendawad ja millede pä-
raft meie töötame.

Viimane ülesandmise aeg Meemeli konverentsile jõi-
duts 25. juuni. Teated saata liidu sekretärile w. Edgar Rosen-
strauchile **postl. 284, Tallinna.**

Sõit edasi-tagasi Tallinnast Nr. 32. Ülespidamiskulud 6 kr.
koju aja pealt, ühes ühepäewalise laewaõiduga.

Liidu aasta-peakoosolekul otsustati ametisse panna rei-
sijat wenda. Uueks reisi sekretäriks oleks wend A. P i t k j a n,
kes juba warem selles ametis töötanud. Meie palwed ja aine-
line toetus olgu kandmas wenda, et wõiks õnnistusega töötada!

Türi ja Paides on olnud kewadepoole talwel ja kewadel
õnnistatud ajad. Jumala Waim on üles äratanud mitmeid.
Kooosolekuid on peetud tihti ja osawõtt on olnud elaw. Pika-
mat aega on neis kohtades töötanud w. Wolmer. Ka liiduju-
hataja on mõningad korrad külastanud, samuti paar päästear-
meelast Türi. Annaks Jõsand waid oma rahwale üksmeelt ja
püha altarituld hinge, et Jumala asi wõiks wõidulalt edeneda.

Tallinna Sin. Risti C. E. ühingul jäi selja taha juba
11 aastat 28. aprillil. Siis peeti waikelt aastapäewa. Möö-
dunud aasta on olnud mitmeti pilwine ja tormirikas. Paljud
aga wõiwad kiibelba Jõsanda armust, mille läbi on juurdunud
enam. Õnnistust eelseiswaks wõtlusaastaks!

Noarootsi ühingul oli 5. mail 9. aastapäew. Suurem
koosolek peeti sel puhul kirikus, kus laulis noorte koor ilusaid
eesti- ja rootsikeelseid laule ja kõnelesid wennad Sink, Madašson
ning teised kohalikud ja Nigula wennad. Pärast lõunat oli
piiblitund kirikumõisa saalis, milles mõnigi tõde selgus. Juh-
tidele ja kõigile liikmeile soowime palju armu wõiduks ja wälja-
pidamiseks, kuni Jõsand tuleb.

Armas külaline Soomeft.

30. aprillist 5. maini wiibis Tallinnas tuntud Soome
ewangelist ja noorfootegelane w. **Geli Jokinen.**

Pidas koosolekuid „Allika“, S. Risti, Kompassi, metodisti
ja „Wilabelwia“ palwelais. Kõned jägawad, tulised, õnnistu-
seks eriti noorile.

Mulle jäi meele eriliselt laup. 4. mail kõne peetud S.
Ristis. Kõne aluseks wõttis w. G. Jokinen Joo. 20. pt. Kõ-
neles, milliseks pelgulinnaks on noorele usklikule ühing, kuhu
ei pääse kiusama maailma sõprade kahjulik mõju. Ta käsitas
usklikult kõitide pelgulinnade nimetusi ja nende waimulikku
mõistet.

Mainis, kui kurb on olla noorel usklikul kusaqil üffi, puu-
dudes omasuguste selts. Tahtmatult satub ta siis kiusatusse
minna teiste noorte sekka, oja wõtta mõnest „ilmsüüta“ lõbus-
j. n. e. Rääkis sellise juhuse oma elust.

. . . „Kogunesid endised sõbrad kelgumäele, olid rõõmsad . . .
„Kuhu siis mina lähen?“ mõtlestin kurwalt. Ja kiusaja sohistas:
„Mis oleks selles siis nii halba, kui lähed ja kord jõidab kaasa?“

Ja poleks Jumal mind imelikult hoidnud just selle läbi, et
wigastasin jala, oleksingi sattunud uuesti endiste sõprade kilda.
„Seda poleks juhtunud, ajudes seal linnas mõni noorfoo-
ühing.

Millise rõõmuga oleksin läinud sinna, aga olin üffi, ei
leidnud teisi usklikuoori. Noored, hinnate, armastage oma ühin-
guid, teadke, nood on pühad pelgulinnad, kus olete kaitstud mit-
megi kiusatuse eest.“

P. p. pärast lõunat oli korraldatud „Wilabelwias“ Piibli
ettekannete õhtu, millest osawõtt nii elaw, et palwela ei jõu-
nud kõiki mahutadaagi. Harwa jaame näha nii suurel hulgal
noorsugu, eriti koolinoori koos. Wiif stingi mõjus w. Geli Jo-
kise osawõtt suure tõmbejõuna. Kõik tegelased olid armastu-
sega õppinud omi osi, seepärast jätsid noored ka liigitawa,
hea muise.

Ujun, et ilusate, hingeliste ettekannete tõttu meie parimaill
deklameerijailt piibel mõnelegi noorele sai weel palju tähtja-
maks ja kallimaks.

Piibli ettekanded wahelbuksid tšitri ja wiuli soolode ja Si-
nise Risti noorte koori lauludega. Kõnelega esinesid w. w. Si-
rotkin ja Geli Jokinen, kellest wiimane üldisel soowil kandis
ette soomekeelse laulu kitarril saatel.

Jlusa koosoleku lõppedes ruttasid noored „Allikale“ armas-
tatud w. Jokise lahkumisõhtule. Jmeruttu seegi mööbus. Kõ-
neles w. Jokinen, siis lauldi ja w. Grünbergi tšitri puhtad,
waiksed helid jutustasid tallesest, kes kadunud ja läinud kau-
gele karjaseft. Aeg mööbus — waja lahtuda. Wiimane „hü-
wästi“ ja noored ruttasid koju, et hommikul aegasti sadamas
olla.

Laew hilineb. G. Jokinen tahab juba lennukil sõita, mil-
line plaan jääolude tõttu lühtub. Suure ootamise järele saa-
bub wiimaks laew, et waikese peatuse järele edasi sõita Soome.

G. Jokinen pildistab meid laewalt. Kostab laul: „Wõt-
kem Jumalale laulda.“ G. Jokinen laulab kaasa kaugenewalt
laewalt. Ta käes lehwib walge taskurätt, saates wiimaseid ter-
witusi. Ta rinnal ja käes lilled, milliseid toonud lahkumiseft
S. Risti ja „Allika“ noored.

P. Sink hüüab: „Termetuloo takaisin!“ millele w. Jokinen
wastab laewalt: „Termetuloo Suomeen!“ Siis kaob walge
„Ariadne“ luigena muuli taha.

Ei kao aga mälestused ilusasti õnnistatud tundidest ja
noortele nii kallist wennaft.

„Hywästi ja Jumalan suuria siunauksia.“
Tallinn 7. V 29.

Lydia Rand.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutaw toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Villardi t. nr. 7—1.

5000

Meie noore südamega isalikku wenda, liidu abiesimeest

Johann Laari

mälestab

Eesti Usklikkude Noorte C. E. Liit.

Jällenagemiseni üleval!

Kõrgemasse teenistusse kutsutud meie ühingu auesimeest

Johann Laari

mälestab

Ilm. 14:13.

Tallinna „Sinise Risti“ Seltsi Uskliknoorte C. E. ühing.

Lahkunud armast venda, meie isalikku soojasüdamlikku sõpra

Johann Laari

mälestavad

Kristus on minu elu
ja surm minu kasu.

Tartu C. E.-lased ja õp. Treumann perekonnaga.

Sügavas kurbuses mälestame oma armast isalikku venda

Johann Laari

Narva Sinine Rist ja C. E. noorte ühing.

USKLIK ÕDE

otsib kohta ärisse või mingisugusesse töösse,
või vabrikku. Valdab kohalikke keeli.

Teat. „N. Elu“ toim. Villardi 7.

Teen iga-
luguseid

kellasepatöid.
Tellimiseks palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänam
nr. 3—10 (hoovis).

Terwitades w. **G. Henny.**

K.-Ü. „Külvaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 senti.